

Katolički list

ZVONIK

ODINA: II

BROJ: 13

Subotica, studeni - novembar 1995.

Cijena: 2,00 N. din

IZ SADRŽAJA

- * Čini se da umiru, a oni žive
- * Od Svih svetih do Krista Kralja
- * Biskupi bivše Jugoslavije kod Pape
- * 100. obljetnica crkve u Novom Sadu
- * Subotica - grad mira
- * Pouzdanje ili strah?
- * Ima li išta poslije smrti?

ČINI SE DA UMIRU, A ONI ŽIVE

Promatrah kako lišće opada s drveća. I svakog dana ga je sve manje. I tako sve dok stablo ne ostane golo... Zimi se čini kao da i nema života u njemu. Kao da je mrtvo. A u proljeće, kad sunce jače grane, shvatimo da nije bilo mrtvo, nego da je živjelo i čekalo to svjetlo i tu toplinu da opet propupa i donese plodove.

Nije li ljudski život poput stabla? Čovjek se rodi, raste, rađa plodove, a onda polako umire: najprije se pojavljuju sijede vlasi, zatim nemoć, razne bolesti i na koncu smrt. Ali, i u životu čovjeka događa se kao i u životu stabla: čini se da je mrtav, a on živi. "Očima se bezbožničkim čini da oni umiru i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća; i to što nas napuštaju kao propast, ali oni su u miru" (Mudr 3, 2-3). Tako o smrti pravednika koji su "u ruci Božjoj" govori stara Knjiga Mudrosti. Pravednici su oni koje je "Bog stavio na kušnju i našao da su ga dostojni". To su oni koje je Bog iskušao "kao zlato u taljiku" i vidio njihovu pravu vrijednost. Pravednici su oni koji su ustrajali do konca na Isusovu putu i koji su do kraja činili samo dobro, koji se nisu istrgli iz Božje ruke... Kad pravednike u vrijeme Božjeg pohoda obasja njegovo svjetlo poput sunca, oni će oživjeti. Doista, istina je, samo se čini da oni umiru. Oni zapravo žive. Žive zato jer su rađali plodove. Kao što za stablo koje rađa plodove nema opasnosti da će biti posječeno i spaljeno, tako i za čovjeka koji rađa plodovima ljubavi, nema opasnosti da će nestati, da će otići u vječnu propast. A "ljubav je plod za svako vrijeme", kako kaže Majka Terezija. Od tog ploda živi se vječno. "Ljubav nikad ne prestaje" učio nas je i sv. Pavao. Na koncu vremena, kad Krist ponovno dođe u slavi, od njegovog svjetla "oživjet će i smrtna tijela naša". Uskrsnut ćemo.

Eto kako se smrt pretvara u radost, a bol za umrlima u nadu ponovnog susreta... Ali, treba izdržati, treba uvijek biti rođan. Majka Terezija je rekla još jednu divnu misao koja nas upućuje kako to postići: "Svi mi s nestrpljenjem očekujemo nebesku radost u kojoj boravi naš Bog; ali mi možemo već sada biti u njegovoj prisutnosti i tako uživati rajsku sreću u društvu s njime. Ali to, dakako, znači: ljubiti kao što on ljubi; pomagati kao što on pomaže: davati se kao što se on daje; služiti kao što on služi; spasavati kao što on spasava. Pomoći slijepome da napiše pismo, ili jednostavno ići pored njega, pomoći mu da prijeđe preko puta... posjetiti nekoga, odnijeti mu cvijet, saslušati ga - sve su to male stvari ali nikad suviše male; to je zapravo naš način oživotvorenja naše ljubavi prema Kristu". I po toj ljubavi bit ćemo suđeni na koncu vremena.

Iako će svetkovina Svih svetih i Dušni dan već proći kad dobijete ovaj broj "Zvonika" u ruke, ipak je on sav prožet tom tematikom, jer smo dobili puno materijala tog sadržaja. Uostalom, mislim da su svetost, smrt, i viječni život tako bitni za kršćanski život da o njima uvijek moramo razmišljati. "Zvonik" nam u tom želi pomoći.

Dakle, s novim žarom i oduševljenjem idimo putem svetosti, odnosno ljubavi - jer svetost je ljubav, a ljubav vodi prema vječnosti, prema Ljubavi!

U tom nastojanju s Vama sam duhovno i molitvom povezan.

Vaš urednik **Andrija Anišić**

POHOD

Kršćanin koji drži do svoje vjere rado moli krunicu. Ona je povezana s našim životom. U životu proživljavamo radosne i žalosne trenutke. Nadamo se i vremenu proslave.

Među otajstvima krunice posebno mi je drago drugo radosno otajstvo. Lako mogu predočiti Mariju koja, noseći božansko dijete pod svojim srcem, hita u pohod blagoslovljenoj Elizabeti da joj bude od pomoći. Sigurno su na tom putu pjevale ptice, leptiri izvodili svoj let... - radovala se cijela priroda. Nitko se nije bojao. Čovjek koji Boga nosi u sebi nije ni za koga opasan. Bogonosci pomažu, razumiju, pale svjetlo pri susretu.

Čovjek rado pohada prijatelje, dragu osobu. Spretni smo prijeći razne granice, podnijeti različite nevolje - samo da pohod donese radost, mir, utjehu.

Ovih dana mnoštvo će ljudi poći u nesvakidašnji pohod. Ići ćemo na groblja. Zaustavit ćemo se kod grobova naših pokojnika. Kakav će to biti pohod? Koje će nas misli zaokupljati?

Pohod groblju nas podsjeća na nepobitnu istinu - čovjek je smrtno biće. Smrt će zakucati na svačija vrata. Umrijet će bogat i siromašan, vjeran i nevjeran, dobar i manje dobar... Neki kažu da je najveća pravda baš u tome što će svaki čovjek morati umrijeti. Smrt se ne da potkupiti ni novcem, ni vezama, ni darovima. Kako su različite smrti ljudi! Vjerojatno kao i njihovi životi. Za mnoge kažemo - prerano su otišli. Za neke - smirili su se.

Kršćanin je čovjek koji bi trezveno trebao misliti o smrti. Stara mudrost nas opominje: "Radi kao da ćeš sto godina živjeti a budi spreman kao da ćeš sutra umrijeti." Kako se treba spremati za smrt? Nastojati biti izmiren s Bogom, sobom i blišnjima. Oboružat se dobrim djelima, djelima ljubavi.

Pri pohodu grobljima govorit će imena, spomenici i naše ponašanje. Hoćemo li s vjerom paliti svijeću? Iskreno šaptati molitvu vjerujući u susret s onima koji su samo prije krenuli na drugu obalu? Bog Abrahamov, Izakov, Jakovljevi, Bog Isusa Krista - je Bog živi! U njemu naši pokojnici žive! U njemu ćemo i mi živjeti!

Pohodit ćemo ovih dana grobove svojih prijatelja, rodbine. Želio bih čuti u pjesmi vjetra drage stihove Tina Ujevića:

*"Leti ko lišće, što vir ga vije,
za let si, dušo, stvorena
za zemlju nije, za pokoj nije
cvijet što nema korijena."*

Lazar Novaković

OD SVIH SVETIH DO KRISTA KRALJA

Mjesec studeni uvodi nas u obično vrijeme Crkvene godine koje je uokvireno s dva neobična blagdana. Na početku mjeseca je svetkovina Svih svetih, a na kraju mjeseca svetkovina Krista Kralja. Tako mjesec započinje proslavom onog dijela Crkve koji je ovjenčan ne samo vječnošću i blaženstvom, nego čašću i slavom. A na kraju mjeseca pojavljuje se sam Kralj Slave, koji je odvijeka s desne Očeve i koji će u toj slavi privesti, na kraju povijesti, sve pravednike Očevoj slavi. Tako se ovaj mjesec uokviruje u biti i mislima s Nebeskom Crkvom.

Tko su "SVI SVETI"?

Kada kažemo "Svi sveti", jasno je da Crkva objedinjuje sve heroje vjere, poznate ili nepoznate. Slave se svi sveti - proglašeni i neproglašeni. Jednom riječju, svi oni koji nam mogu biti uzor bilo da su na čast oltara uzdignuti ili još nisu, ili možda neće ni biti, ali su ipak nadahnuće i uzor. To su oni koji su ustrajali na Isusovom putu do konca.

Još je važnije reći: oni ne samo da su nam uzor, nego su nam i zagovornici. Oni su naši pratioci, naši prijatelji: proslavljeni dio Božjega naroda u vječnosti. Na svetkovinu "Svih svetih" misli su nam s nebrojenim mnoštvom naše braće i sestara koji su u stanju savršenstva, slave i blaženstva. Stoga je Crkva, slaveći ovu svetkovinu, raspjevana, ponosna, radosna, molitvena, jer je Crkva jedna, samo je u tri stanja: u onom nebeskom, slavnom - Sviju svetih, onom patničkom, trpećem u Čistilištu i u ovom našem u kojem smo mi kao Crkva, možda brojem i najmanja, ali putujuća prema vječnosti.

Što je s "DANOM MRTVIH"?

Drugi dan se slavi Dan mrtvih koji je djelo molitve Crkve proslavljenih i Crkve putujućih, tj. nas, za onu našu braću i sestre koji su u stanju čekanja i čežnje za Bogom Vječnim i Živim, za kojim teži i naše zemaljsko srce, i naše zemaljsko biće, a nadasve besmrtna ljudska duša koja se nada iza zemaljske smrti u stanju nesavršenstva i neizrecivog čežnuća za blaženstvom. Oslobođena tijela, ona je u stanju čekanja. Stoga opravdano upotrebljavamo riječ "muka", jer je ta čežnja za Bogom bolno iščekivanje trenutka kad će ugledati lice Božje. Kad bismo čuli vapaj duša Čistilišta, oni bi se sav slijo u veliku molbu: **SMILUJTE NAM SE, BAREM VI, PRIJATELJI NAŠI!**

Da, Crkva na zemlji jest prijatelj dušama u Čistilištu jer moleći, žrtvujući i napose slaveći svetu misu za pokojne, objedinjuje svoje molitve s velikosvećeničkom molitvom Isusa Krista i tako stvarno pomaže njihovo oslobođenje od stanja čekanja a zagovornom molitvom ubrzava ulazak u stanje blaženog gledanja Boga licem u lice. Ovo jedinstvo Crkve koje se očituje oko ovih svetkovina, najizraženije je upravo u Kristovoj žrtvi i zajedničkoj molitvi a povezano je ljubavlju i brigom za spasenje svih ljudi. Stoga su posjet i molitva na groblju, kao i obredi u Crkvi divan izražaj ovog jedinstva i krbi jednih za druge. To se osjeća i u vanjskom ponašanju pobožnog svijeta koji je tih dana i radostan i sjetan, ali svakako pun poštovanja, molitve i brige za svoje pokojne.

To raspoloženje daje pečat cijelom ovom mjesecu - da bi se polako počeo svatko od nas baviti mišlju, a i prihvatiti je: jednoga dana će se i nama doći na grob.

Tko je taj Kralj Slave?

Liturgijska godina, osobito po biblijskim čitanjima, upravo nas vodi tim mislima o završetku, jer ona i završava poukom o posljednjim stvarima kao što su smrt, sud i vječnost, ali nas neobično uzdiže i pothranjuje našu nadu u Krista Spasitelja koji nam se na koncu vremena očituje kao naš Kralj.

Svetkovina Krista Kralja je završetak Crkvene godine, koji je cilj cijeloga hoda Crkve u povijesti, a i vrata Crkve u vječnost. Stoga se u toj svetkovini najviše očituje da je Krist ALFA i OMEGA našega života i povijesti Crkve. Poslije

tako proslavljene svetkovine završetka Crkvene godine, otvaraju se nova vrata, nove Crkvene godine - Advenat (Došašće) koji nas podsjeća: **BDIJTE I MOLITE.**

Andrija Kopilović

LITURGIJSKI KALENDAR

5. studeni - 31. nedjelja kroz godinu

I čit. Mudr 11,22-12,3; II čit. 2 Sol 1,11-2,2;
Lk 19,1-10

12. studeni - 32. nedjelja kroz godinu

I čit. 2 Mak 7,1-2.9-14; II čit. 2 Sol 2,16-3,5;
Lk 20,27-38

19. studeni - 33. nedjelja kroz godinu

I čit. Mal 3,19-20a; II čit. 2 Sol 3,7-12;
Lk 21,5-19

26. studeni - KRIST KRALJ

I čit. 2 Sam 5,1-3; II čit. Kol 1,12-20;
Lk 23,35-43

3. prosinca - 1. nedjelja došašća

I čit. Iz 2,1-5; II čit. Rim 13,11-14;
Mt 24,37-44

10. prosinca - 2. nedjelja došašća

I čit. Iz 11,1-10; II čit. Rim 15,4-9;
Mt 3,1-12

Piše: Stjepan Beretić

SVETI ALBERT VELIKI

* 1206. + 15. XI. 1280.

*** Zaštitnik znanstvenika, DOCTOR UNIVERSALIS - sveopći učitelj ***
 Svetac otmjena vladanja, uglađen, pobožan, produhovljen *** Učitelj koji je
 oplakao svoga učenika Tomu Akvinskog *** Veliki Gospin štovatelj, čovjek koji
 je volio Euharistiju ***

Vrijeme u koje je živio sveti Albert bilo je vrijeme procvata dva prosjačka reda u Crkvi. Dominikanci i franjevci vrlo rano djeluju u hrvatskim zemljama. Svoj su samostan 1225. otvorili u Dubrovniku, 1228. u Ninu, 1229. u Čazmi, 1233. u Vrhbosni, 1241. u Zagrebu, 1244. u Splitu i tako dalje. Veliki suvremenik Alberta Velikoga bio je Augustin Kažotić, koji je također studirao u Parizu, gdje je stekao veliku ljubav prema prirodnim znanostima i medicini, kao i Albert Veliki. U Bosni su dominikanci djelovali kao misionari među bogumilima. Dominikanci su u to vrijeme već djelovali i na području naše biskupije, budući da se prije 1259. godine spominje Petar iz Bodroga, mjesta vjerojatno u blizini Sombora, po kome se zvala jedna srednjovjekovna županija na području Bačke.

Albert se rodio u njemačkoj pokrajini Švapskoj. Sa 16 godina je postao student Padovanskog sveučilišta. Imao je 23 godine kad je postao dominikanac. Albert je

jedan od najvećih genija čovječanstva. Svim se žarom dao na studij u Kölnu. Studirao je filozofiju, teologiju i prirodne znanosti. Kao profesor djelovao je u Hildesheimu, Freiburgu, Regensburgu, Strassburgu, u Kölnu i Parizu. Albertov učenik je bio i Toma Akvinski, jedan od najvećih teologa i filozofa svjetske povijesti. Albert je bio i provincijalni poglavar njemačkih dominikanaca. Pješke je obilazio samostane. Bio je divan, skroman, siromašan redovnik. I kad je postao biskup u Regensburgu, kad je mogao živjeti bogato, govorilo se za svetoga biskupa da "u njegovim riznicama nema novaca, u bačvama nema vina, a u hambarima nema žita". Sve je dijelio najsiromašnijima. Samo je tri godine biskupovao. Opet se vratio u samostan gdje je skromno živio. Stalno se spremao za smrt. Dao si je pripremiti grob na kojem je danomice molio za pokojne. Pod starost je zapao u tešku sklerozu. No, do kraja je ostao veliki štovatelj Euharistije i prečiste Bogorodice.

Albert Veliki je zapravo osnivač današnjeg Kölnskog sveučilišta, bavio se medicinom, fiziologijom, zoologijom, botanikom, geologijom, mineralogijom, fizikom, kemijom, geografijom, svemirom. Prvi je znanstvenik koji znanosti ne prilazi vjerom, nego do zaključaka dolazi iskustvom.

Između ostalog rekao je: "Sam se zaputi Bogu. To je za tebe korisnije nego da pred Boga pošalješ sve nebeske svece!". "Podneseš li strpljivo jednu grublju riječ - iz ljubavi prema Gospodinu to više vrijedi nego da na vlastitim leđima pokidaš onoliko metli, koliko bi na jutru zemlje rodilo".

* * * * *

U mjesecu studenom slave imendan:

1. Svetislav, Sveto, 2. Dušica, Duško, 3. Martin, 4. Karlo, Dragutin, Milan, Milivoj, Karolina, Dragica, Milica, 5. Mirko, Miroslav, Miroslava, Imro, Emerik, 6. Gracija, Gracijela, 10. Leon, Lav, Lavoslav, Leonija, 11. Martin, Martina, Davorin, 12. Stanko, Stanislav, Staniša, 14. Nikola, Nikolina, 15. Albert, Albe, 16. Margareta, 17. Elizabeta, Beta, Liza, Jelisaveta, 19. Matilda, Matilka, 20. Feliks, Veco, Srećko, 22. Cecilija, Cilika, 23. Klement, 24. Krizogon, Krševan, 25. Katarina, Katica, Kaja, 30. Andrija

Uređuje: Andrija Kopilović

VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

RUTA - PRIJATELJICA

Ova povijesna knjiga Staroga zavjeta, iako je vrlo kratka, vrlo je vrijedna jer govori o lozi iz koje potječe kralj David, od kojega potječe Gospodin Isus Krist. Odmah na početku istaknimo da je Knjiga povijesna, ali da su imena vjerojatno prilagođena cjelovitoj poruci knjige. Majka, o kojoj se ovdje radi, nosi ime Noemi, što znači "moja slatkoća". Njezini sinovi su Mahlon, što znači "tuga" i Kiljon što znači "iscrpljenost". Jedna snaha je Ruta - "prijateljica", a druga snaha je Orpa - "ona koja okreće leđa". Ovdje se spominje i grad Betlehem, što u prijevodu znači "Grad koji daje kruh".

Knjiga opisuje slijedeću situaciju: Noemi ostaje udovica sa svoja dva sina. Vrlo je siromašna i mora poći u bogatiju, ali stranu zemlju; naseljuje se na Moapskim poljanama. Otišavši tamo "trbuhom za kruhom", nastani se i stekne nešto imovine. Sinovi joj se tamo ožene jedan Orpom, drugi Rutom, ali, kako im i sama imena označuju, umrli su mladi i bez potomstva. Noemi ostaje udovica, bez muža, bez sinova, s dvije snahe. U tom času se pojavljuje Bog sa svojim blagoslovom i Noemi se nutarnjom spoznajom odlučuje na povratak u Betlehem. Ne želeći vezati za sebe i svoju starost i svoj kraj dvije strankinje, ona im po ondašnjem zakonu daje otpust. Nakon tužnoga rastanka i opiranja, Orpa pristaje na povratak svojoj majci, dok Ruta energično, čak zakletvom potvrđuje vjernost svojoj svekrvi i polazi s njom u njenu zemlju. Tako Ruta postaje uzor snaje, a Noemi uzor svekrve. Ruta osjeća da je dvorba svekrve njena dužnost u savjesti i stoga je slijedi sve do smrti.

Kako nam to Knjiga lijepo prikazuje, u Betlehemu obje bivaju rado prihvaćene i Ruta se brzo prilagođuje. Prihvaćaju vjeru i običaje svoje svekrve. U želji da što više uštedi i priskrbi za njih dvije, ona se u vrijeme žetve ponizno daje na pabirčenje na njivama bogatog Boaza iz Betlehema. Kada je Boaz čuo kako lijepa Moapkinja na njegovim njivama pabirči za sebe i svoju svekrvu, naredio je svojim slugama da ne kupe urod detaljno po njivi nego da ostave što više toj marljivoj ženi. Vrlo lijepo je opisana uloga izvidioca između Boaza i Rute. Tako se između Boaza i Rute javlja i simpatija i Boazova naklonost. Saznala je to i Noemi. Ona stvara plan i savjetuje Rutu kako da pokaže Boazu da prihvaća njegovu ponudu. Boaz prihvaća taj izazov i ženi se Rutom. Čijeli događaj briše tradiciju i zakone kako se nijedan Izraelac, pa ni onaj bez potomstva, ne smije izgubiti. Ova knjiga nam donosi niz opisanih dirljivih običaja o skrbi nad udovicama, nad imanjem i imenom pokojnika. Tako je strankinja Ruta ušla u spasenjsku povijest Naroda Božjega jer je postala

prabakom najvećega kralja Izabranoga naroda, a to je kralj David, koji je praotac Isusov. U spasenjskoj povijesti tako Isus već u svom rodoslovlju ima ugrađene likove i drugih naroda, jer je Spasitelj svih.

Međutim, ova knjiga, makar vrlo kratka, neobično je suvremena radi izuzetnih ljudskih kvaliteta svih osoba koje se u njoj opisuju. Najviše bismo istakli Noemi kao vrlo mudru udovicu, makar je po ondašnjim običajima bila i osiromašena i obespravljena. Ona se kao udovica hlabro bori za život i može stati uz bok svakom glavaru obitelji, makar to po pravu nije mogla biti. No njena snaga je njen Gospodin, a to je Bog Jahve. Ona osluškuje i vjerno vrši njegov Zakon, stoga je i prihvaćena i zaštićena. Vrlo je ponizna i, vraćajući se iz tuđe zemlje, sama sebi nadjene ime Mara, što znači "moja gorčina". Ta poniznost je znak koliko je Bog na strani onih koji ne samo da prihvaćaju poniženje, nego ga i sami sebi zadaju. Bog to prima kao žrtvu i nagrađuje ih. Noemi je neobično razborita, pa i lukava. Ona je u svojoj ljubavi prema snahi vjerna i neobično nesebična. Stavlja se pod skrbništvo Boaza samo zato da bi svojoj snahi našla muža koji će i nakon njene smrti vjernu snahu usrećivati.

U centru događanja je svakako Ruta. O ljudskim kvalitetama ove knjige govori i samo značenje njezina imena: "Prijateljica". Ruta je vjerna, što je za snahu velika vrlina. Njezina vjernost prema svekrvi nije samo poštovanje. Ona to osjeća kao svoju dužnost, jer je prihvaća kao svoju majku. Ona i uz cijenu zaklinjanja ne napušta svoju svekrvu, nego preuzima sve ono što je sveto njenom pokojnom mužu i njegovoj obitelji: i njegovu vjeru i njegove običaje. Svakako je Ruta veliki čovjek jer nije bila dužna, pogotovo nakon što joj je Noemi dala slobodu, ostati u obitelji. No, ona to čini isključivo iz osjećaja ljudskosti prema udovici, tj. svojoj svekrvi.

Druga velika osobina Rute je njena poslušnost. Ona je zakletvom u braku prihvatila poslušnost svome mužu, a sada je svu tu poslušnost prenijela na svoju svekrvu. Ona ne poznaje dovoljno ni povijest, ni običaje izabranoga naroda, ali se u svemu pokorava uputama svoje svekrve. Sluša je i onda kada svekrva pravi planove kako da Rutu uda. Ruta osjeća da će izići iz Noemine kuće, ali jednako tako je poslušna, jer vidi da je to želja i sreća same Noemi. Udaje se za starijega muškarca, Boaza, koji je vjeran i bogat, a koji je također svoju ženidbu uvjetovao prepoznavanjem Božje volje, jer je Rutu ponudio najprije upravitelju svog imanja, koji je mladi čovjek. I Boaz u raspletu događaja vidi Božju volju i stoga se ženi Rutom. Da je pravilno postupio, vidi se iz molitve blagoslova što ga cijeli Betlehem iskazuje na dan njihovog vjenčanja u dobroj želji za njihov život i blagoslov potomstva. Kako znamo iz povijesti spasenja, itekako je blagoslovom urodio ovaj vapaj svih Betlehemaca, jer je iz Betlehema izišao knez Mira, Krist Gospodin.

Najveća vrijednost ove knjige je to što otkriva poput biseru nekoliko vrlo jasnih vječnih Božjih principa: Najprije treba biti čovjek s vrijednim ljudskim kvalitetama, te kvalitete prerastaju u religijske vrednote odanosti i vjernosti Bogu, a onda slijedi kruna svega: život koji je blagoslovljen Bogom u svakom trenutku svoga zbivanja makar i ne bio uvijek trenutak obasjan svjetlom.

"ŽENA"

Njezina zadaća po naravi i milosti

Edit Stein

Godina žene nije ključni i jedini razlog zbog čega vam želim predstaviti ovo djelo. Prije svega, to je osoba čiji je životni put ostavio dubok dojam na mene, potom tema koja je temeljno i studiozno obrađena i, na kraju, cilj koji je Edit Stein željela postići.

Edit Stein je žena koja je tražeći istinu našla Boga. Rođena je 12. listopada 1891. godine u Breslavi kao dijete židovskih roditelja upravo na njihov blagdan Pomirenja. Taj blagdan posta, pokore i molitve je činio veliki dio njezina života. U gradu Göttingenu završila je studije psihologije, povijesti, germanistike i, njezine najdraže znanosti, filozofije. Ta veoma učena žena koja je, po nekima, društvu i svijetu mogla više pružiti da nije pristupila klauzuri, iako je jedno vrijeme držala predavanja na univerzitetima u Njemačkoj i izvan nje, istinu i ispunjenje nalazila je jedino u potpunom predanju Gospodinu. Pri stupanju u Karmel rekla je: "Konačno se je otvorila, a ja sam puna mira prekoračila prag kuće Gospodnje". U prvom razgovoru s prioricom kazala je: "Pomoći nam ne može ljudska djelatnost, nego samo Kristova muka. U njoj imati udjela je moja goruća želja!".

1942. godine rat je okončao život s. Benedikte od križa. U Auschwitzu u tami plinske komore ugasnuo je njen ovozemaljski život.

Vjerujem da djelo "Žena, njezina zadaća po naravi i milosti", koje nam je darovala ova izuzetna žena, nije poznato mnogima, a pogotovo mladima koji se više interesiraju o naravi žene, njezinom odgoju i poslanju. Knjiga ne govori samo o ženama već u velikoj mjeri govori i o muškarčevoj zadaći u suživotu sa ženom. Knjiga je podijeljena na osam velikih cjelina. Neki su naslovi možda dostupniji onima koji su više upoznati s filozofskim, psihološkim i drugim znanstvenim načinima prilaza ženskoj duši, naravi, psihi, kao i metodama obrazovanja mladih djevojaka. Ja bih se ovdje ipak zadržala na jezgri njenog studija o ženi, a to su riječi Pisma koje autorica tumači ovako: "Žena je određena za suputnicu mužu i majku ljudi. Za to je sazđano njezino tijelo. Tomu pak odgovara i njezin duševni ustroj". Ženino naravno određenje okrenuto je uvijek prema živom, tj. osobi. E. Stein proširuje i dopunjava postavljenu tezu postepeno i temeljno. Počinje sa stvaranjem kada je Bog i muškarcu i ženi dao trostruku zadaću: da budu Božja slika, da rađaju potomstvo i da gospodare zemljom. Poslije prvoga pada slika se mijenja. Kod muškarca je zvanje gospodara primarno, dok je očinsko sekundarno, a ženi je na prvom mjestu majčinstvo dok joj je udio u vladanju na drugom mjestu. No, ovakvo naravno zvanje žene, naročito u naše vrijeme, je dakako shvaćeno i primjenjivano u širem smislu riječi.

Spisateljica postavlja pitanje: "Postoje li druga ženska zvanja osim naravnoga?" I odgovara: "Zvanja, čiji stvarni zadaci upućuju na ženski ustroj, tj. sva zvanja kod kojih se radi o njezi, odgoju, brizi i suosjećanju" može obavljati žena. Slijedeći korak je svrhunaravno žensko zvanje. Ovdje je E. Stein napisala jednu rečenicu u kojoj će se prepoznati sve žene čija je duša spoznala i prihvatila samu nutrinu sebe: "Ljubeći predati se i potpuno postati vlasništvom nekoga drugoga, a ovoga drugog sasvim posjedovati, jest duboka

težnja ženskog srca". Mi svi znamo da tu želju može ispuniti jedino Bog, koji se potpuno dariva ispunjavajući naše duše a pri tome ne gubi ništa od sebe samoga. Žena, bilo da je pozvana u redovničko zvanje, bilo da obavlja svoje dužnosti na drugim poljima ljudske djelatnosti, svuda mora biti Gospodinova službenica a u tome joj je najveći primjer Majka Božja.

Ono čemu je spisateljica posvetila veliku pažnju, a mislim da je bitno spomenuti, i što se već ranije pominjalo, jest ženina duša. "Ženska duša živi jače u svim dijelovima tijela i u njima je nazočna i dublje pogodena onim što mu se dešava... Ženska jakost leži u emocionalnom životu." Oni koji su čitali ovo djelo znat će vrlo dobro da je E. Stein iznijela mišljenje o tome kakva treba biti idealna slika ženskog duševnog lika. Uzimajući tako u obzir sve kategorije vezane za jednu osobu, u ovom slučaju ženu, a osobito njenu individualnost, jer "obaziranje na individualnost, jest zahtjev cjelokupnog odgoja", E. Stein je jasno pokazala s čim se ima raspolagati kada se radi o ženinom, tj. ženskom odgoju. Jer "gdje nedostaju školovanje razuma i odgoj volje, tu će emocionalni život biti plutanje bez određenog pravca." I ovdje, gdje nastaje vrhunac izlaganja, koje se opet nastavlja širokim davanjem prijedloga i konstatacija u vezi načina, puteva, sredstava koji trebaju osposobiti ženu da ispuni svoje zvanje, tj. zadaću po naravi i milosti, ono što svima treba biti jasno jest da religiozno obrazovanje treba biti početak i jeste jezgro svakog ženskog obrazovanja.

U ovome je veći dio sadržaja, ali ipak nije sve. Djelo u cijelosti treba pročitati. Ali, dešava se da ponekad nešto i ne razumijemo. Stoga, uvijek treba imati na umu da "svaka individua ima svoje mjesto i svoju zadaću u tom velikom razvoju čovječanstva", te da je "svaki pojedini čovjek ud cjeline. "Svima bi nama trebala biti jasna zadaća koju trebamo ispuniti. Mislim da nam ova knjiga otkriva tu zadaću i u tome je njezina velika vrijednost.

Judita

OSAMDESET PETI ROĐENDAN MAJKE TEREZIJE

U sredstvima javnog priopćavanja zadnjih godina gotovo je stalno nazočna jedna od najvećih žena današnjice redovnica Majka Terezija. Prozvana je "ženom godine". Dobi- bitnica je Nobelove nagrade za mir. Dodijeljeni su joj brojni počasni doktorati raznih sveučilišta diljem svijeta, a dobi- tica je i nagrade indijske vlade Rajiv-Gandhi (Radv- Gandi). No, od svih tih silnih i laskavih priznanja i počasti, Majka Terezija nije se dala uznemiriti. Umjesto da se poja- vluje na blistavim pozornicama svijeta, ona se jedanko nesmanjenom ljubavlju brine za sve one koje joj je Provid- nost donijela i povjerila: siromašne, bolesne, napuštene, beskućnike, odbačene i umiruće. Ne samo u dalekoj Kalkuti, nego preko svojih brojnih sestara i diljem svijeta.

Nepokolebljiva životna smjernica Majke Terezije, unatoč visokoj starosti, nije se nimalo izmijenila. Naprotiv! Svojim životom i djelima i dalje zrači, osvaja, potiče.

Prema izvješću njemačke katoličke agencije KNA u povodu njenog 85. rođendana više nego zasluženo izišla je i jedna posebna knjiga pod naslovom: "Majko Terezijo, hva- la!". Ta knjiga osvjetljuje u riječi i slici izvanredni lik, život djelo te tjelesno krhke, ali srcem i duhom velike i jake žene redovnice, koja je već s 18 godina napustila svoje rodno škopje i pošla u Indiju. Tamo je još davne 1946. godine stupila iz svoje prijašnje Družbe, te je sama osnovala svoju redovničku zajednicu - Misionarke ljubavi.

Od skromnih početaka u milijunskoj Kalkuti ubrzo je ustanovila golemo redovničko "poduzeće", koje danas broji 539 podružnica u 107 zemalja (takoder i u Hrvatskoj!) 4000 sestara što djeluju diljem svijeta. No, ovo nisu samo uhoparne brojke, nego ih jednako prate veličanstvena djela Majke Terezije i njezinih sestara. Primjerice, samo u Indiji ona sa svojim sestrama skrbi za preko 40 tisuća gubavaca.

Sama njezina pojava i pojava njezinih sestara zadiv- ljuje čitav svijet. Sve ljude koji ne mogu zatvoriti oči pred njihovom djelotvornom ljubavlju. Zato, kako navodi KNA, ta knjiga nije samo puko čašćenje primjernog i poticajnog jela ili pak zahvala za 85. rođendan, nego je još više snažan dokument u riječi i slici oživotvorene ljubavi prema bratu čovjeku u nevolji. I to zahvaljujući "posvemašnjem i potpu- om predanju i povjerenju u Providnost", kako to uvijek tiče Majka Terezija.

/NAŠA OGNJIŠTA/

Sonja Tomić

GDJE TI JE BLAGO - TU TI JE I SRCE

U središtu Padove živio bogataš poznat kao škrtac nad škrcima. Cijeli je život zgrtao novac nepošteno trgujući i nesmiljeno utjerujući dugove od siromaha. Ali kako ništa na ovom svijetu ne traje vječno, došla i njemu smrtna ura. Rodbina potražila brata Antuna i zamolila da on vodi spro- vod.

- Ne mogu - reče Antun - pokopati čovjeka koji nema srce u grudima.

Ali oni navalili uvjeravati ga da nije tako. No, Antun se ne dade uvjeriti. Napokon se netko dosjeti pozvati liječ- nika da pokojniku otvori grudni koš.

- Zaludu tražiš - reče Antun liječniku koji se, bezus- pješno čeprkajući po mrtvacu, već počeo preznojavati od muke.

- Gdje je čovjeku blago, ondje mu je i srce. Kome je blago Bog, srce mu je u nebu. Kome je blago novac, srce mu je u škrinji gdje se drže dukati. Zato radije pogledaj u škrinju!

Jedna od sluškinja odmah donese bogato urešenu škrinjicu. Otključaju je. Među žutim zlatnicima crvenjelo se ljudsko srce.

BOŽJI ČOVJEK

Zgoda sa srcem doprla i do Ezzelina. Razgnjevila ga misao da na zemlji postoji čovjek kojemu novac ne znači ništa. E, vidjet ćemo je li to zbilja ili je ipak potkupljiv samo što se pravi svecem, zburado pomisli Ezzelino. Uzme najveću dragocjenost što ju je imao u palači pa pozove vojnke.

- Ovu ćete dragocjenost u moje ime odnijeti bratu Antunu u Padovu. Ali pazite da budete udvorni i ljubezni najviše što umijete. Primi li dar, sasijecite ga sabljama. Odbije li, s ma koliko grubosti, sve strpljivo i šutke podne- site. Vratite se i neka mu ni vlas s glave ne padne.

Vojnici učine sve onako kako im je bilo zapovjedeno.

No Antunu od gnušanja krv navrla u glavu pa prekori vojnike:

- To nije dar već proklet- stvo jer je plod otimačine. Idite i ne obeščašćujte samostan tim smećem!

Zbunjeni, vojnici se vrata Ezzelina i potan- ko mu ispričaju što se zbilja.

- Ipak je on Božji čovjek. Slo- bodno mu bilo odsad govoriti što god želi!

/Iz knjige:
ANTUN-NANI
MANJI BRAT,
Zagreb, 1995./

SREBRNI JUBILEJ REDOVNIŠTVA S. SVETISLAVA VRBIĆ

S. Svetislava Vrbić, koja živi i radi u samostanu Kćeri Milosrđa u Subotici, proslavila je 6. kolovoza ove godine u matičnoj kući svoje Družbe u Blatu na Korčuli 25. obljetnicu svojih redovničkih zavjeta. 1. listopada i župa Sv. Roka pridružila se njenom slavlju. Tim povodom zamolili smo je za kraći razgovor.

ZVONIK: Gdje ste rođeni i iz kakve obitelji potječete?

S. SVETISLAVA: Rođena sam u Biljačiću (Zavidovići - BiH), u dobroj i mnogobrojnoj kršćanskoj obitelji. Bilo nas je sedmero djece - jedan brat i pet sestara. Majka nam je umrla mlada, kad sam ja imala 14 mjeseci, a najmlađi brat samo 2 sedmice. Skoro su nas djecu razdvojili, ali Bog je želio da naša obitelj ostane zajedno. Strina nas je, uz svoju djecu prigrllila kao svoje. U njoj smo osjetili majčinsku ljubav. Tako smo odrasli bez majke uz brižnu ljubav oca, bake i stričeve obitelji. U našoj obitelji na prvom mjestu je bila zajednička molitva, nedjeljna misa i sve ostale pučke pobožnosti pohađali smo redovito.

ZVONIK: Kada ste osjetili Božji poziv?

S. SVETISLAVA: Pričali su mi da je moja pokojna majka često znala govoriti kako bi najsretnija bila da joj bar jedno dijete ostvari duhovno zvanje. Uvjerena sam da mi je majka izmolila zvanje. U međuvremenu su k nama dolazile redovnice iz različitih Družbi koje su govorile o ljepoti i uzvišenosti redovničkog zvanja. Otišla sam u samostan sa 16 godina u Družbu sestara Kćeri Milosrđa.

ZVONIK: Kao redovnica u kojim ste mjestima živjeli i što ste radili?

S. SVETISLAVA: Najviše vremena sam provela u Domu zdravlja u Blatu na Korčuli. Bila je to ustanova koja se brinula za bolesne i stare osobe. Ondje sam kao sestra njegovateljica s ljubavlju i radosno brinula o svim njihovim potrebama. Poslije toga sam, 1989. godine, došla u Suboticu i otada živim i radim u samostanu naše Družbe koji je pod zaštitom "Sv. Male Terezije". I ovdje je moj život briga za stare i bolesne osobe.

ZVONIK: Kako je raditi taj ne baš lagani posao?

S. SVETISLAVA: To je teška i odgovorna dužnost. Kao djevojčica nikad nisam vidjela bolesne ljude i prvi susret s bolesnicima i starima nije bio lagan. Sjećam se da nam je doktor u školi rekao da bez zvanja i ljubavi ne idemo u taj poziv jer će trpjeti bolesnici. Kad su mi poglavari povjerali ovu dužnost, prihvatila sam je radosno i s puno ljubavi. Majčinu ljubav, koju ja nisam nikad imala, nastojim starima i bolesnima prelijeti, tješiti ih i pomagati im da lakše podnesu svoju bol i osamljenost. Kroz svojih dvadesetsedam godina rada s bolesnicima mogu iskreno

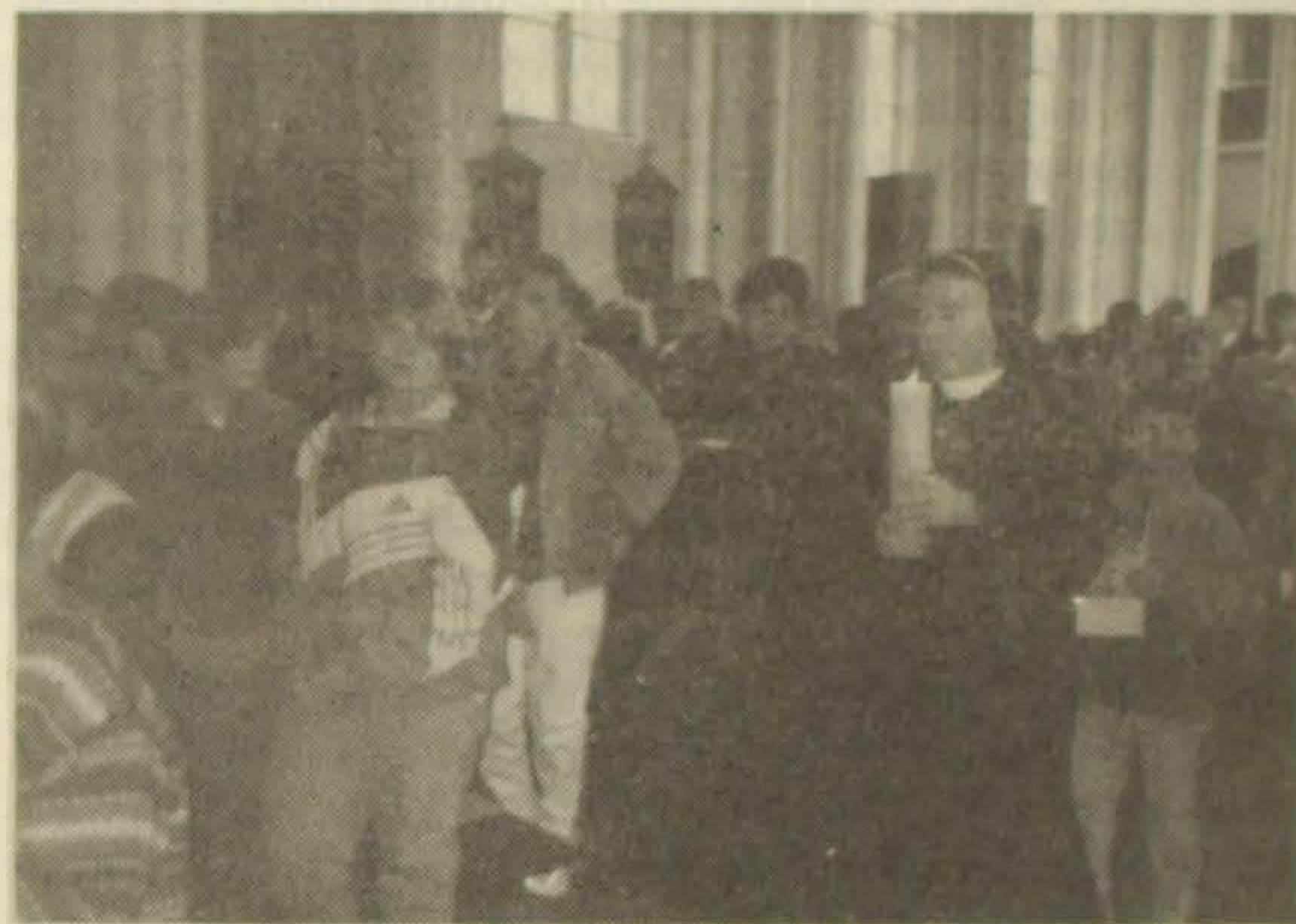
reći da sam sretna i zadovoljna. Tim poslom ne samo da djelotvorno ljubim svoje bližnje, nego ljubim i samog Isusa koji je rekao: "Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste". Ovim svojim radom ja slavim Boga i kažem: S Isusom se sve može.

ZVONIK: Mnogi Vas još ne poznaju, jer ste najčešće u samostanu s bakama.

S. SVETISLAVA: Istina je da sam ovdje malo izolirana. Mnoge su starice u našem samostanu uglavnom nepokretne pa ih ne smijem dugo ostavljati same. No, to ne znači da nemam kontakte s ljudima. Mnogima dolazi rodbina u posjete, pa se s njima susrećem. Ponekad dođu i mladi i djeca iz župe, ali bi to mogli činiti i češće, jer je to za ove bake uvijek velika radost.

ZVONIK: I župska zajednica je proslavila Vaš jubilej.

S. SVETISLAVA: Da, nisam se nadala takvom slavlju. Ovo slavlje se poklopilo s katahetskom nedjeljom pa je sve bilo još svečanije. Nadam se da su djeca vidjela na meni radost jer je velika milost doživjeti ovakav jubilej. Željela bih se zahvaliti župniku na toplim riječima, mojoj nastojnici s. Silvani i pjevačima, sviračima koji su tako toplo i od srca zajedno sa mnom slavili Gospodina.

Bilo je lijepo kad sam polagala privremene i vječne zavjete, ali ovo je bilo nešto posebno. Svima se zahvaljujem na čestitkama.

ZVONIK: Kako ste se snašli u Subotici?

S. SVETISLAVA: U početku je bilo teško jer je sve drugačije. U Blatu je bio državni starački dom gdje je radilo 6 sestara, mladi su često obilazili dom, a toga ovdje nema. Ipak, sad sam već navikla i s velikom ljubavlju pristupam mojim bakama. Nikad mi nije teško u bilo koje doba dana ili noći ustati i pomoći bolesniku.

ZVONIK: Imajući u vidu ovo Vaše dugogodišnje iskustvo redovničkog života i rada, što biste poručili mladima?

S. SVETISLAVA: Mladima bih htjela reći: Oslušajte Božji glas. Sigurno i neke od Vas Gospodin poziva da ga slijedite u svećeničkom ili redovničkom zvanju. No, još je važnije kad otkrijemo što Bog od nas želi da to nastojimo i ostvariti. A najvažnije je ono što radimo raditi s ljubavlju i radosno.

ZVONIK: Zahvaljujemo Vam na razgovoru i čestitamo Vam srebrni jubilej redovničkog života. Željeli bismo da dugo još ostanete u našem gradu i svojom djelotvornom ljubavlju i redovničkim životom pridonosite ostvarivanju Božjeg kraljevstva na zemlji.

Razgovarali: Jasna C. i Andrija A.

RORATA (ZORNICA)

Nepisano, ali u nas običajno pravilo je da se od sv. Katarine (25.XI.) počinje govoriti i razmišljati o nastupajućem Adventu (Došašću), o vremenu velikog iščekivanja proslave dana Kristovog rođenja.

Naš život je usmjeren na težnju za svime što nas nadilazi: želimo upoznati nepoznato, želimo kad-tad ostvariti ono što smo zamislili... Najznačajnija težnja svakog čovjeka jest da ostvarimo sebe kao ljude u pravom smislu te riječi. Svaki vjernik želi biti čovjek što sličniji Kristu. Takav čovjek zna da je Bog ljubav, da je on poslao na svijet svoga sina Isusa Krista, da se on žrtvovao za spas ljudi i da je kao Uskrsnuti uvijek među nama.

Isusovo rođenje početak je novog razdoblja čovječanstva. Taj događaj anđeli su razglasili riječima "Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima miljenicima njegovim". Stoga proslava Božića nije običan dan. Za taj dan se kršćani posebno pripremaju tzv. Zornicama. To su jutarnje svete mise, kod nas poznate pod nazivom "Rorata". Nekada su ljudi, koji su bili bliže crkvi, dolazili na svetu misu - Zornicu koja je započinjala ujutro u 6 sati a završavala se u zoru.

Kad sam kao dječak postao ministrant u crkvi Svete Terezije u Subotici, u početku sam morao - a vremenom sam to i dobrovoljno prihvatio - ministrirati na Rorati. Kao dječaku bilo mi je teško za mraka ustati, napustiti toplu sobu i po hladnoći doći u crkvu. Ne treba smetnuti s uma da u to vrijeme nismo imali tako dobru i toplu odjeću, da su nas čak i zimi šišali "nularicom" i da je izlazak u tamu na hladnoću bila prilična žrtva. Ministrirajući svakodnevno na Rorati vrlo brzo je tjelesna neugodnost potisnuta radošću iščekivanja Božića. Kasnije, kad sam pošao na vjeronauk, Zornice su za mene bile duhovna priprava i obnova za blagdan Isusovog rođenja. Na Rorati nikada nisam bio jedini ministrant. Bilo nas je bar petoro-šestoro, a ponekad i više.

Nekoliko zadnjih desetljeća odlikuju korjenite povijesne društvene promjene koje donose i novi način življenja. Mnogi su se vjernici zaposlili i počinjali raditi u 6 sati što im je onemogućilo odlazak na Zornice. Međutim, već duže vrijeme takve zapreke ne postoje, pa se posljednjih godina uočava da više ljudi dolazi na Zornice, u crkvama gdje se ona slavi ujutro u 6 sati.

Posljednjih godina ritam čovjekova života je promijenjen: kasnije se ide na posao, kasnije se liježe i ustaje. Stoga se valjda samo u nekoliko crkava na našem području Zornica ujutro u 6 sati. U većini crkava ona počinje kasnije, te nije više Zornica u onom smislu kad se zora dočekuje u crkvi, što lakako ne umanjuje njen značaj.

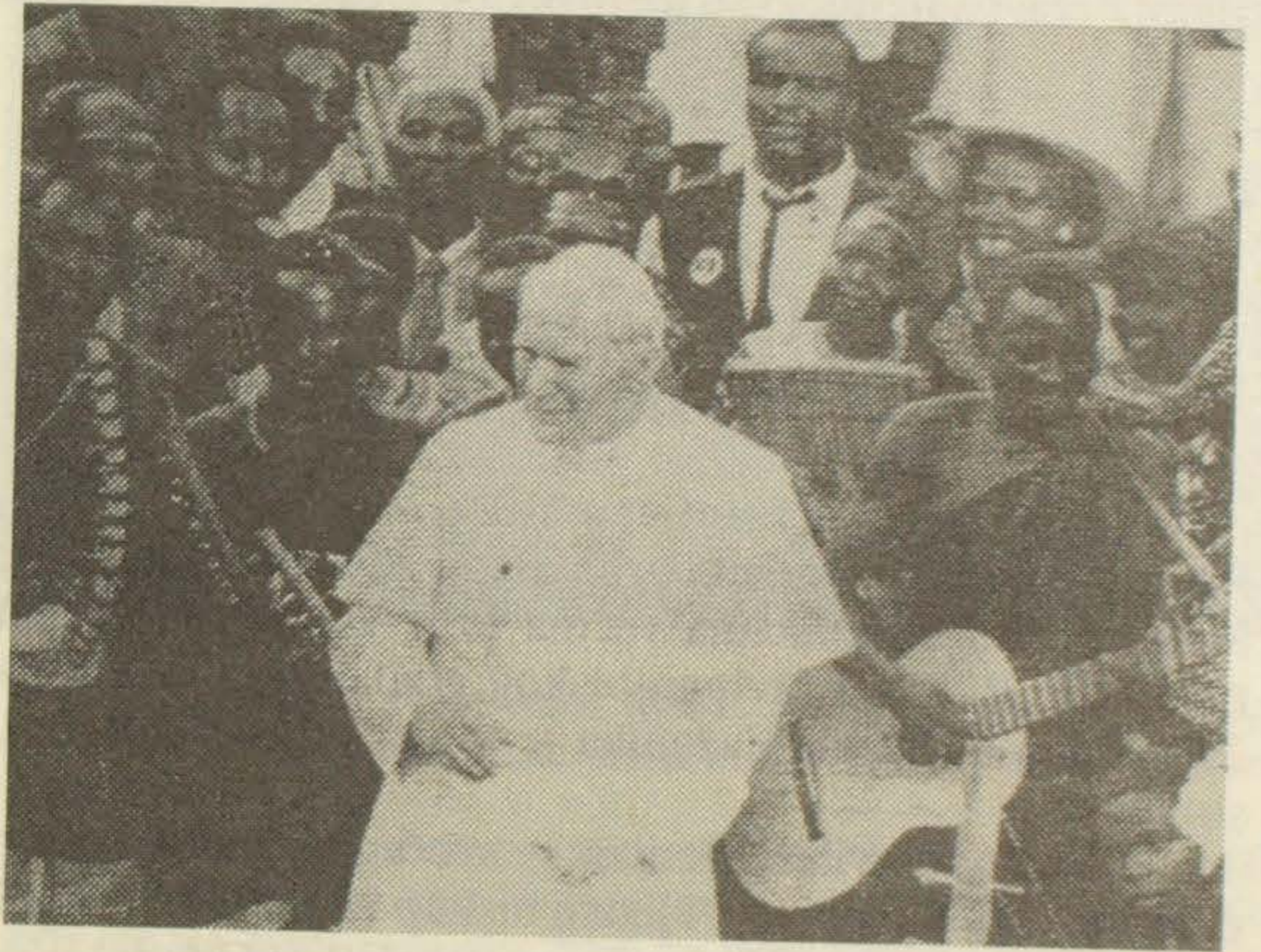
Ja sam za Zornicu (Roratu) s početkom u 6 sati ujutro. Sudjelovanje u tako ranoj misi, što je povezano s nemalom žrtvom, idealna je priprava za Božić. Tako proživljen Advent pripremit će vjerničko srce za radost i mir koje Božić donosi svim ljudima dobre volje.

Alojzije Stantić

Vatikan

PAPA ODUŠEVLJENO GOVORI O AFRICI

U prošlom broju našeg Lista u kratkim crtama izvijestili smo o jedanaestom Papinom posjetu Africi. Papa je poslije povratka iz Afrike, u nedjelju, nakon molitve "Andeo Gospodinji" ispred svog ljetnikovca, oduševljeno govorio o budućnosti Crkve na tim prostorima. Između ostalog Papa je rekao: "Kako zaboraviti boje, zvuke i ritmove Afrike? To je ples života, slavodobitno slavlje života." Papa se osvrnuo i na negativne posljedice i rekao: "Još jedanput sam mogao rukom dodirnuti teškoće s kojima se suočava afrički kontinent. Afrika nosi biljege povijesti svoje duge poniženosti. Previše se na taj kontinent gledalo jedino kroz vlastiti sebični probitak. Danas Afrika traži da bude poštivana i ljubljena onakva kakva jest. Ne traži samilost. Traži solidarnost... Osjećam dužnost da prstom uprem u Afriku upozoravajući savjest svijeta, svijeta koji pliva u bogatstvu i koji se ne boji oduzeti sredstva siromasima i uložiti ih u smrtonosno oružje. Sude nas oči Afričke djece!" Papa je govorio i o novom dokumentu koji je potpisao u na svom apostolskom putovanju, a nosi naslov "Crkva u Africi". Crkva se u Africi dobro

učvrstila, ali joj je potrebna svesrdna pomoć cijele Crkve. Između ostalog, Papa je naglasio: "Veliki izazov koji stoji pred Crkvom Afrike je utjelovljenje vjere u kulturu afričkog kontinenta jer se ni jedna istinska vrijednost afričke baštine ne smije izgubiti i sve valja preoblikovati Evanđeljem."

Njemačka

BISKUPI RAZGOVARALI O GOSPODARSKOM RAZVITKU

Njemačka biskupska konferencija je na svojem nedavnom zasjedanju oštro osudila bogate zemlje koje bezobzirno iskorištavaju siromašne i nerazvijene zemlje. Biskupi u svojoj studiji zahtijevaju uspostavu istinskog slobodnog tržišta, a ne izrabljivanje manje razvijenih. Bogate zemlje po

vrlo niskim cijenama izvlače bogatstva iz nerazvijenih zemalja i na taj način dolazi do stvaranja još većeg jaza među narodima. Bogate zemlje dužne su omogućiti siromašnim zemljama pravednu mogućnost za gospodarski razvitak.

Mađarska

CRKVI VRAĆENO 170 ZGRADA

Početak mjeseca listopada saopćeno je da je Mađarska vratila Crkvi u posjed 170 objekata koji su bili nacionalizirani za vrijeme komunizma. Prema ranijem sporazumu Crkvi je obećano da će u puni posjed navedenih objekata ući tek 2001. godine. Ovom novom odlukom mađarske vlade Crkva već tijekom ove godine smije ući u puni posjed objekata.

Biskupska konferencija Mađarske raspravljala je o ovoj odluci na svom redovitom zasjedanju u Budimpešti krajem rujna mjeseca. Biskupi su na zasjedanju raspravljali o stanju Crkve od pada komunizma do danas i zaključili da je učinjen veliki korak naprijed. Zahvaljujući biskupima i njihovom zauzimanju donešen je zakon o slobodi savjesti i vjeroispovijesti. Redovnici i redovnice slobodno djeluju u cijeloj državi a uključio se u život Crkve i veliki broj laika.

Vatikan

PROGLAŠENO 110
NOVIH BLAŽENIKA

U Vatikanu je za vrijeme svečane sv. mise na Trgu sv. Petra u Rimu 1. listopada proglašeno 110 novih blaženika. Među novim blaženicima većina je iz vremena francuske revolucije /1785-95./ i španjolskog građanskog rata /1936-39./. Jedan od novih blaženika je talijanski svećenik iz 17. stoljeća.

Većina novih blaženika su svećenici, redovnici i redovnice, a među njima je i jedan biskup i nekoliko laika. Svi oni su ubijeni zbog mržnje prema Katoličkoj Crkvi.

Rim

PROSLAVA SV. JERONIMA

U subotu 30. rujna u hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu svečano je proslavljen dan Zavoda. Svečanom misu predvodio je o. Ivan Fuček, profesor moralne teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu. O. Fuček ove godine slavi zlatni jubilej svojih redovničkih zavjeta i 40. obljetnicu svećeništva. Misnom slavlju bili su nazočni i mnogi drugi ugledni Hrvati grada Rima među kojima i dvojica veleposlanika Republike Hrvatske pri Sv. Stolicu i Vladi Republike Italije: Ivo Livljanić i Davorin Rudolf. Tijekom dana slavlju su se pridružili i biskupi Francesco Monterisi i Josip Uhač.

New York

GOVOR PAPE IVANA PAVLA II.
PRED SKUPŠTINOM OUN

Papa Ivan Pavao II. održao je 5. listopada svoj povijesni govor pred generalnom skupštinom Ujedinjenih naroda. Ovaj govor održan je povodom obilježavanja 50. obljetnice postojanja ove značajne svjetske organizacije. U svom obraćanju prisutnima Papa je naglasio kako smo svjedoci da posljednjih nekoliko godina mnogi narodi traže puteve potpune slobode. Želja za slobodom je "pokretačka snaga ljudske povijesti", rekao je Papa.

Organizacija Ujedinjenih naroda već je u samim počecima svoga postojanja proglasila "opću povelju o ljudskim pravima". Ova povelja ostaje temelj za svu budućnost jer ona je najviši oblik izričaja o čovjeku i njegovim pravima od strane svjetske organizacije Ujedinjenih Naroda.

Temelj svakog prava naroda je njegovo pravo na opstanak, a to pravo uključuje pravo na vlastiti jezik i kulturu. OUN bi trebala postati moralno središte svih naroda svijeta. U ovoj organizaciji svaki narod bi se trebao osjećati kao kod kuće, rekao je Papa. Svi smo pozvani izgrađivati civilizaciju dostojnu čovjeka. To je posao za period koji je pred nama. U svim tih pothvatima treba nas voditi mudrost i krepost.

Papa je u razgovoru s predsjednikom Sjedinjenih Američkih Država Bilom Clintonom razgovarao među ostalim i o nemirima na Balkanu. Rat na Balkanu povod je sazivanju svih biskupa iz bivše Jugoslavije na susret sa Svetim Ocem koji je održan 17. listopada u Vatikanu.

U povratku u zrakoplovu Papa je na upit novinara hoće li ići u Sarajevo rekao: "Sarajevo je simbol Europe u ratu, ali Sarajevo mora biti i simbol Europe u miru."

Zagreb

BLAGOSLOV CRKVE I SAMOSTANA
HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA

U Zagrebu je 28. rujna svečano blagoslovljena crkva Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije i novi franjevački samostan hercegovačke provincije. Ovo velebno zdanje, bolje reći cijeli kompleks, nalazi se u Zagrebačkoj Dubravi u neposrednoj blizini nove bolnice.

Ovom svečanom činu bilo je nazočno mnoštvo vjernika, stotinjak svećenika i franjevački poglavari. Blagoslov nove crkve i novog samostana obavio je kardinal Franjo Kuharić. Bili su nazočni i mnogi uglednici društvenog, kul-

turnog i političkog života u Republici Hrvatskoj te predstavnici iz Bosne i Hercegovine.

Kardinal Kuharić je u svojoj propovijedi govorio o važnosti odnosa Boga i čovjeka. Među ostalim je naglasio kako u tom odnosu važnu ulogu ima Blažena Djevica Marija kojoj je ova crkva posvećena.

Zagreb

ZASJEDANJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

U Zagrebu je od 10.-13. listopada održano redovito zasjedanje Biskupske konferencije Hrvatske. Na zasjedanju su bili svi biskupi Hrvatske, osim mons. Želimira Puljića koji je izostao zbog bolesti. Kao gosti u radu su sudjelovali biskupi iz Bosne i Hercegovine i nuncij u R. Hrvatskoj Giulio Einaudi.

U sklopu rada biskupke konferencije 11. listopada u velikoj dvorani u Dječjačkom sjemeništu na Šalati predstavljen je zbornik o zagrebačkoj nadbiskupiji povodom 900 godina postojanja.

Biskupi su se u svom radu osvrnuli na sadašnje stanje u zemlji. Upućen je poziv svjetskoj javnosti da se zauzme za banjalučkog biskupa Franju Komaricu koji se već mjesecima nalazi u kućnom pritvoru. Svjetska javnost je pozvana da se zauzme za sve prognane. Na kraju se u priopćenju vapi za što prijašnjim pravednim mirom u svim ovim napaćenim zemljama.

Vatikan

BISKUPI IZ BIVŠE JUGOSLAVIJE KOD SV. OCA

Papa izuzetno dobro poznaje prilike na ovim prostorima. To je pokazao u mnogo prilika kad god se obraćao javnosti vapijući za mirom. Dobro se sjećamo njegovog posjeta Zagrebu prošle godine i svih njegovih riječi. Ta briga za potlačene i prognane ponukala je Papu da pozove u Vatikan sve biskupe iz bivše Jugoslavije.

Papinu pozivu odazvali su se svi biskupi osim banjalučkog biskupa Franje Komarice, koji se nalazi u kućnom pritvoru i dubrovačkog biskupa koji je bio bolestan. Na susretu su bila nazočna i 4 nuncija iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i SR Jugoslavije. U radu je sudjelovao i državni tajnik Svete Stolice Angelo Sodanno, kao i kardinali koji su pročelnici glavnih vatikanskih ureda.

Susret je bio pastoralnog karaktera. Papa je htio čuti od samih biskupa kakvo je stanje na područjima gdje oni djeluju. Papa je u svom obraćanju rekao: "Nasilje ne može imati posljednju riječ. Ne možemo biti sretni jedni bez drugih, a još manje jedni protiv drugih." Papa je rekao kako je bio bliz svima, a njegove misli i molitve posebno su s biskupom Komaricom, svim svećenicima, redovnicama i redovnicima koji su ostali i u ovim najtežim vremenima sa svojim narodom.

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

Bački Monoštor

ZAHVALA ZA PROŠLOST I MOLITVA ZA SADAŠNJI ČAS

U petak 13. listopada 1995. godine vjernici pitomog šokačkog mjesta Bačkog Monoštora još su jednom zahvalili Gospi Fatimskoj što je njihovo selo očuvala od ratnih razaranja u vihoru II. svjetskog rata. Gospa ih je tada uslišila i zaštitila. Poučeni tim iskustvom, ove godine su i zahvaljivali i vapili Gospi da bude uz njih i u ovom času punom neizvjesnosti i straha.

Svetu misu na mađarskom jeziku u 10 sati služio je bački dekan mons. Mihovil Zolarek. Točno u 12 sati započela je svečana misa zahvalnica koju je ove godine predvodio domaći sin mons. Marko Forgić, župnik iz Sonte. Mons. Forgić je u svojoj propovijedi govorio o sadašnjem času u kojem nam ne smije ponestati predanja volji Božjoj, bez obzira na sve poteškoće. Možemo biti još mirniji jer je s nama i Majka čiji je zagovor moćan.

Na koncu svete mise djevojčice u šokačkim narodnim nošnjama izvele su prigodni recital koji je napisao domaći pjesnik Ivan Pašić.

Slavlje je završilo posvetom Fatimskoj Gospi. U ovim teškim vremenima kao da su posebno u monoštorlačkoj crkvi odzvanjale riječi posvete: "Daj da poput tebe slušam poticaje Duha Svetoga. Neka se u meni i po meni, uvijek i u svemu vrši volja Božja!"

Gornji Tavankut

BISKUP BLAGOSLOVIO NOVI KRIŽ ISPRED KAPELE SV. ANE

U nedjelju 8. listopada 1995. godine u Gornjem Tavankutu, ispred kapele sv. Ane, bilo je veliko slavlje. Prvi put je jedan biskup pohodio Gornji Tavankut i slavio svetu misu "kod sv. Ane".

Godine 1924. veleposjednik Mata Vuković dao je, o svom trošku, sagraditi sadašnju kapelu sv. Ane, a 1931. g. dao je napraviti i novi križ ispred kapele. Taj križ je, dotrajao, pa je sada darovima vjernika napravljen od crnog bora novi križ koji je izradio Lajčo Anišić iz Subotice. To je bio povod i razlog za ovo slavlje. Biskup Ivan Pénzes blagoslovio je novi križ i ispred kapele sv. Ane predvodio svečanu svetu misu u koncelebraciji sa župnikom Antunom Gabrićem i tajnikom biskupije Slavkom Večerinom. U slavlju je sudjelovala i gđa Stanka Kujundžić, dopredsjednica grada Subotice sa suprugom Jakovom.

Prigodni program i pjevanje predvodila su djeca i mladi pod ravnanjem s. Beate Zebić, tavankutske katehistice.

A.A.

Selenča

DUHOVNA OBNOVA U SELENČI

U posljednje vrijeme neprestano se s propovjedaonica govori o manjku duhovnih zvanja. Činjenica je da u našoj biskupiji imamo nedostatak svećenika i redovnica. Stoga se pitamo: Što činiti? Zbog čega se zadnjih godina mladi ne odazivaju toliko pozivu...

Selenča - slovačko selo, također vapije za novim duhovnim zvanjima. Iako je do sada u posljednjim desetljećima darovala Bogu pet svećenika i pet redovnica, ipak se pita zašto nema novih duhovnih zvanja.

Zašto? Kako to? Zbog čega?

Bezbroj upitnika, a tako malo odgovora...

"Kako pomoći da Selenča oživi i donese plodove novih zvanja? - pitali su se redovnici i redovnice kojima je Selenča rodno mjesto. I dosjetili su se jednog od mnogih rješenja: Svojom prisutnošću ćemo ljudima pokazati ulogu duhovnih zvanja. Jer, kako će se mladi odlučiti za Božji poziv ako nisu upoznali nas - svećenika ili redovnicu u svojoj autentičnosti...?"

Iako svake godine koriste svoj godišnji odmor za odlazak rodnim kućama, odlučili su da će ove godine posjetiti rodnu župu zajedno - u isto vrijeme. Ideja, koja se rodila prije godinu dana, svoje plodove je donijela ovog ljeta.

"Želimo pomoći Selenči" - rekli su i to i ostvarili!

Ponajprije su duhovnu obnovu započeli osobno, i to devetnicom za blagdan Krista Kralja (prošle godine), da bi je završili zajedničkim dolaskom u župu u mjesecu srpnju ove godine. Posjetili su nas: s. Rastislava, s. Margita, s. Deodata, s. Maria-Anna, s. Alžbeta, Katarina, don Stefan i don Jozef.

Svaki od nas je mogao osjetiti njihovu prisutnost. Lijepa riječ, smiješak, toplina srca, isijavala je iz njih i privlačila k sebi kako djecu i mlade, tako odrasle i stare.

Za vrijeme njihovog boravka među nama održani su razni susreti: **s djecom, s mladima i sa starijima**. Svakom su darivali sebe i malo neba...

Vrhunac njihovog boravka u Selenči bila je proslava "Srebrnog jubileja" dviju redovnica i 10. obljetnica svećeničke službe jednog svećenika - redovnika.

s. Rastislava Ralbovská i s. Margita Gašparovská

16. srpnja u 10 sati za vrijeme sv. mise s. Rastislava Ralbovská i s. Margita Gašparovská (sestre sv. Križa) obnavljale su svoje doživotne zavjete, a don Štefan Turanjsky je Bogu zahvaljivao za 10 godina svećeničkog služenja.

Na licima vjernika vidjelo se oduševljenje i dublje do-

življavanje duhovnog zvanja Bogu posvećenih osoba. Sve je odisalo dostojanstvenošću.

Na kraju možemo reći: Bili su među nama, ili bolje rečeno, Bog je kroz njih privlačio ljude k sebi, pokazujući svima vrijednost duhovnih zvanja!

Katehista:

Kristína

Ralbovská

Na slici lijevo don Štefan Turansky

Subotica

Zanimljiva inicijativa

OTVORENI RAZGOVORI

Na inicijativu vjernika u župi Sv. Roka u Subotici župnik preč. Andrija Anišić pokrenuo je tzv. "Otvorene razgovore" koji se održavaju svake četvrtke srijede u mjesecu poslije večernje svete mise. Kroz ove razgovore župnik želi vjernicima dati mogućnost da postavljaju pitanja o svemu što im nije jasno iz vjerskog života kao o svemu onom što se samo prepričava na ulicama i po kućama. Naime, događa se često da se o životu svećenika ili o nekim stavovima Crkve prenose krive informacije, a prava se istina može dobiti kroz otvoreni razgovor sa svećenikom. Vjernici pitanja mogu postavljati bilo usmeno, bilo pismeno (anonimno), radi čega je u predvorje crkve stavljena kutija s naznakom "Vaša pitanja, primjedbe, prijedlozi, pohvale...".

Ovi razgovori ostvaruju se u dva dijela. U prvom dijelu svećenik tumači Pravilnik i Poslovnik rimokatoličkih crkvenih općina Subotičke biskupije, a u planu je, nakon ovoga, sustavno tumačenje Katekizma Katoličke crkve. Drugi dio posvećen je pitanjima na koje župnik otvoreno odgovara.

Specijalno toga dana od 10 do 16 sati župnik je na raspolaganju vjernicima za duhovne razgovore, ali je spreman - kako je naglasio - odgovarati i na njihovu znatiželju, odnosno uvesti ih u kancelariju, objasniti im kako se vode župske knjige, pričati im o financiranju župe, o svom radu i o svom osobnom životu...

Možda će ova inicijativa potaknuti obnovu "Tribine odraslih", koja je u našem gradu svojevremeno okupljala priličan broj vjernika, te će tako i odrasli moći produbljivati svoju vjeru i upoznavati dokumente Crkve.

K.P.

HODOČAŠĆE SELENČANA U DOROSLOVO

Vjernici iz Selenče svake godine na blagdan Male Gospe hodočaste u Doroslovo. Ove godine je odaziv na hodočašće bio velik, posebno među mladima. Iz Selenče su krenula čak dva autobusa.

Na samom početku bilo je problema s prijevozom, tako da je sv. misa na slovačkom jeziku, koja bila planirana za 8 sati, pomjerena na 10 i održana u crkvi.

Misa je bila lijepo organizirana. Vjernici su radosno pjevali da se orila cijela crkva... Za vrijeme pričesti pjevali su mladi, a pjevanje je na gitari pratila Edita Gašparovska. Iza svete mise hodočasnici su na čelu sa župnikom vlč. Mihovilom Zolarekom u procesiji krenuli prema "Bunariću". Tamo su izmolili "Zdravo Marijo" i zapjevali Gospi prigodne pjesme preporučujući se pod njezinu zaštitu.

Vjernici su duboko doživjeli ovo hodočašće. Tome je doprinjela dobra organizacija, sv. misa, ispovijed, pričest, molitve, pjevanje - što je i cilj hodočašća.

Vjernike, a najviše mlade je osobito dojmio pozdrav i blagoslov biskupa msgr. Ivana Pénzesa, koji im je podijelio na povratku u crkvu poslije sv. mise.

K.R.

Tavankut

ČETVRTA GODIŠNJICA MOLITVE ZA MIR

Kada rat, vremenska nepogoda ili neka druga nevolja zadesi jedan dio ljudi, kršćanska je zadaća da, bilo materijalno, bilo molitvom potpomogne napaćeni narod. Priključivši se toj zadaći, tavankutski su se vjernici svaku večer okupljali u Božjem hramu s krunicom u ruci dižući apel za zaustavljanje krvoprolića i postizanje trajnog i pravednog mira.

Ovih dana navršavaju se 4 godine od početka te akcije u kojoj su vjernici molili Gospodina, od koga nam dolaze svete želje, pravi savjeti i pravedna djela, da daruje slugama svojim onaj mir koji svijet ne može dati, a srca naša budu zapovijedima poslušna te da sadašnja vremena, bez straha od neprijatelja, po Božjoj zapovijedi postanu mirna.

U ponedjeljak, 25. rujna 1995. g. svečanom sv. misom, koju je predvodio domaći župnik vlč. Antun Gabrić, u našoj crkvi Presvetog Srca Isusova, vjernici ove župe rekli su Bogu da im je dosta moliti na ovu nakanu, ne zato što im je teško, nego zato što je vrijeme od 4 godine previše dugo da traje jedan rat. Radije bi molili za očuvanje mira ili zahvaljivali Bogu za darovane milosti. Molitvena akcija i dalje aktivno nastavlja moliti sve dok to bude potrebno. Vrijedno je spomenuti i pohvaliti one vjernike koji su svaku večer aktivno dolazili uputiti svoju molitvu za mir. Neka ih Gospodin nagradi vječnom srećom u svome kraljevstvu.

Marinko Stantić

Selenča

UVIJEK SPREMNI POMOĆI

Mladi župe Presv. Trojstva u Selenči uvijek su spremni pomoći i angažirati se za potrebe Crkve. Tako su svoju spremnost pokazali i za blagdan Žalosne Gospe (15. IX.), zaštitnice slovačkog naroda.

Par dana prije blagdana su se okupili i lijepo uredili prostor oko crkve (ošišali travu, očistili staze...). Kada je akcija bila gotova, mladi su bili zadovoljni svojim radom jer su promjene bile očigledne.

Na sam blagdan mladi su također imali svoje podijeljene uloge u ceremoniji. Kiša je, doduše pokvarila vanjski tijek ceremonijala, ali ipak nije utjecala na dobro raspoloženje koje je vladalo među mladima.

Svečanu sv. misu na slovačkom jeziku je vodio preuzv. msgr. Ivan Pénzes. Mladi su čitali i pjevali... Iza sv. mise na župi je bilo malo čašćenje za pjevače i mlade gdje se njihovo zajedništvo još više produbilo.

Djelotvorna ljubav potiče čovjeka da izlazi iz sebe i dariva se drugima i za druge. Tu ljubav osjetili su i mladi radeći za druge i radi drugih, makar samo jedan dan. Daj Bože, da takvih dana bude i više. Mladi ih trebaju i u svemu tome uživaju... Ujedno uviđaju da i oni nešto mogu učiniti za druge i da to drugi znaju cijiniti, samim tim doživljavaju svoju osobnu vrijednost.

K. R.

Odžaci

STO GODINA FRESAKA

Vjernici župe sv. Mihovila u Odžacima, slaveći ove godine svoj crkveni godišnji (kirbaj) blagdan sv. Mihovila, posebno su proslavili 100. obljetnicu fresaka.

Za ovu prigodu pripravili su se sadržajnom trodnevnicom koju je vodio vlč. Franjo Davčik, župnik iz Futoga.

Posebno je bilo svečano u nedjelju 1. listopada. Večernje slavlje je uzveličao subotički biskup mons. Ivan Pénzes koji je sa svećenicima bačkog dekanata predvodio svetu misu. Svakako treba spomenuti drage goste iz Subotice, katedralni zbor "Albe Vidaković" s voditeljem s. Mirjam Pandžić, koji su svojim već nama dobro poznatim uvježbanim glazbenim točkama doprinijeli da ovo slavlje bude još ljepše.

Na početku bogoslužja pridružio sa sa svojom pratnjom episkop bački, preosvećeni g. Irinej Bulović. Mjesni je biskup u svom pozdravu, a posebno u nagovoru na četiri jezika, protumačio značenje današnjeg susreta i značenje blagdana i slavlja. Na kraju svete mise, uz razmjenu prigodnih darova, govorio je i episkop bački g. Irinej, a kao domaćin zahvalio se biskup Pénzes. Sve je pozdravio mjesni župnik vlč. Jakob Pfeifer i svima se zahvalio za topao susret i duhovno druženje u ljubavi s Kristom.

Večer je završena koncertom katedralnog zbora "Albe Vidaković" iz Subotice. Pod svodovima još uvijek divno očuvane odžačke "katedrale" odzvanjali su glasovi pjevača. Koncert je trajao oko sat vremena i bio je, pored euharistije, vrhunac slavlja.

Svim ovim lijepim trenucima pridonijeli su vjernici ove župe na čelu sa župnikom Jakobom, a ovaj će im dan biti ne samo dan uspomena, nego i dan osnaživanja vjere i ljubavi.

Stipan Bošnjak

Ruski Krstur

UZDIGNUTA DUHA I SRCA

Ove, 1995. godine vojvođanski Rusini označavaju svoj značajan jubilej - 250. godišnjicu doseljenja u središnju Bačku. Najprije su, 1745. godine doselili u današnji Ruski Krstur, a nešto kasnije i u Kucuru. Iz ova dva sela raseljavali su se po Bačkoj, Srijemu i Slavoniji i doprli do Đakova. Tako ovaj jubilej nije samo

jubilej stanovništva Ruskog Krstura, već svih Rusina u Jugoslaviji.

Sve manifestacije u povodu obilježavanja ove godišnjice koordinirao je Organizacioni odbor na čelu s docentom dr. Jakovom Kišjuhasom. U pripremama je učestvovala i Crkva preko svojih predstavnika u tom Odboru, a sam križevački vladika, gospodin Slavomir Mikloš, bio je predsjednik Počasnog odbora.

Svako mjesto sa rusinskim stanovništvom, odnosno svaka župa, organizirala je svoju lokalnu proslavu jubileja. Tijekom 1994. i 1995. godine skoro u svim župama održane su misije. U Novom Sadu je 1993. g. pokrenuta župska izdavačka djelatnost: biblioteka "Memorial - 250", u kojoj je do sada izašlo desetak knjiga vjerskog i povijesno-kulturnog sadržaja, a od početka 1994. g. izlazi i mjesečni kršćanski časopis "ZVONA". U Đurđevu su izdate četiri kazete s liturgijom i drugim bogoslužjima, izdata je monografija mjesta i u crkvenim prostorijama otvoren muzej. U Vrbasu je inicirano i zatim ostvareno snimanje filma o prošlosti i sadašnjosti Rusina. Izgrađeno je nekoliko novih objekata (Šid, Kucura), obnovljeno postojeće (Vrbas, Đurđevo, Novi Sad, Bikič Dol), organizirana su predavanja. U Kucuri i Vrbasu postavljene su galerije s portretima župnika.

Središte svake lokalne proslave bila je liturgija-zahvalnica i molitve za pokojne, a uz to: akademije, koncerti, izložbe, kazališne predstave, sportska natjecanja i dr.

Centralna i završna proslava ovog jubileja održana je 29. i 30. rujna te 1. listopada u Ruskom Krsturu.

Prvog dana otvorene su tri izložbe: ikona Mihajla Hološnjaja iz Đurđeva, akvarela Vladimira Njaradija iz Vrbase i narodnih vezova žena iz Kucure. Navečer je održana kazališna predstava "Ravničarske sablazni" Đure Papharhaja.

Drugog dana, prije podne, iz župske crkve krenula je duga procesija prema svetištu "Vodica", koje je oko 3 kilometra udaljeno od sela. Tu su križevački biskup Slavomir Mikloš i skopski biskup Joakim Herbut, zajedno sa svećenicima, posvetili narod Pokrovu Presvete Bogorodice. Navečer je u Domu kulture održan koncert duhovnih pjesama, u prvom redu liturgijskih. Učestvovali su: domaći crkveni zbor, zbor "Rozanov" iz Đurđeva, zbor "Barvinok" iz Novog Sada, zbor "Antej" iz Ljova (Ukrajina) i djevojački zbor "Sirmium canthorum" iz Sremske Mitrovice.

Trećeg dana, u nedjelju prije podne, u župnoj crkvi sv. Nikole služena je svečana liturgija. Služili su je biskupi Slavomir Mikloš i Joakim Herbut. Prisutni su bili i zrenjaninski biskup g. Lászlo Huzsvár, subotički biskup g. Ivan Péntzes i slovačko-evangelički biskup iz Novog Sada dr. Andrej Beredi. Za vrijeme liturgije pjevala su tri zbora: iz Đurđeva, Ruskog Krstura i Ljova. Propovijedao je vladika Slavomir Mikloš.

Poslije podne u školskom dvorištu bio je nastup rusinskih

i ukrajinskih ansambala iz Vrbase, Kucure, Novog Sada, Đurđeva, Šida i Kule, te mađarskog iz Bačke Topole, slovačkog iz Bačkog Petrovca i rumunjskog iz Uzдина.

Istog dana održan je svečani koncert uz učešće ansambla "Kolo" iz Beograda i ansambla "Pysanka" iz Užgoroda (Ukrajina). Tom je koncertu prisustvovao g. Mirko Marjanović, predsjednik vlade Republike Srbije i nekoliko ministara Savezne i Republičke vlade, funkcioneri pokrajine Vojvodine i otpravnik poslova Republike Ukrajine u Beogradu g. dr. Vadim Primačenko. G. Marjanović je, kao pokrovitelj ove proslave, pozdravio slavljениke i čestitao im jubilej.

Roman Miz

Novi Sad

100. OBLJETNICA OD IZGRADNJE CRKVE IMENA MARIJINA U NOVOM SADU

15. listopada ove godine župna zajednica Imena Marijina u Novom Sadu proslavila je svoj jubilej: 100-tu obljetnicu od izgradnje župne crkve Imena Marijina u Novom Sadu. Na mjestu gdje se nalazi sadašnja crkva Imena Marijina, već je prije postojala puno manja crkva koja je podignuta još 1734. godine. No, kako je broj vjernika stalno rastao, i kako je prijašnja crkva 1848. godine teško oštećena, 1893. godine započeta je izgradnja sadašnje crkve, koja je 1895. godine posvećena Imenu Marijinu.

Svečanu svetu misu uz mnoštvo prisutnih vjernika i koncelebraciju brojnih svećenika iz Subotičke i Đakovačko-srijemske biskupije predvodio je subotički biskup Ivan Péntzes.

Za vrijeme te mise biskup je ponovno blagoslovio crkvu i posvetio novi oltar jer je uz veliko zalaganje sadašnjeg župnika Jánosa Sztrikovitsa i uz materijalnu podršku svih vjernika naše župe i cijeloga grada, crkva iznutra potpuno obnovljena, a postavljen je i novi oltar.

Svoj doprinos ovom slavlju dali su i pjevači koji su svojim pjevanjem još više uzveličali ovo nesvakidašnje slavlje. Na svetoj misi su pjevali mješoviti zbor "Laudanti" pod ravnanjem zborovođe Anice Nevolić na hrvatskom jeziku, a na mađarskom jeziku su pjevali članovi mađarskog zbora pod ravnanjem dr. Tábori Györgya. Uz njih, svoj doprinos su dali i primadona novosadske opere Vera Kovač Vitkai, te Saša Kovačević koji je na orguljama pratio primadonu. Bio je to jedan veličanstven događaj, a brojnim vjernicima poticaj i ohrabrenje da i dalje uz sve poteškoće sačuvaju svoju vjernost Kristu i Crkvi.

M.O.

Prikaz knjige

ANTE SEKULIĆ
HRVATSKI PISCI
U UGARSKOM PODUNAVLJU
 (do kraja XVIII. stoljeća)

U ediciji "Prinosi za povijest književnosti u Hrvata" pod pokroviteljstvom Hrvatske Matice iseljenika objavljena je u Zagrebu 1993. godine ova knjiga.

U naslovu svoje knjige Ante Sekulić želi naglasiti da obuhvaća Podunavlje, što je šire područje prema sjeveru, jer je Budim u to vrijeme bio središte kulturnog i duhovnog života Hrvata u Ugarskoj. Poštujući sve druge kulture rođene na tim panonskim prostorima, mi želimo otkrivati i upoznati bogatstvo svoje povijesti praćene stradanjima, i bogatstvo stvaralaštva koje je niklo u našem narodu.

Književnost, nastala na prostorima Podunavlja, svjedočanstvo je narodnog života koji je uvijek našao u sebi snage da se sačuva i opstane. Naši pisci i književnici svoje umne sile posvetili su prosvjećivanju svoga puka, ali odmah su se susreli s pitanjem i problemom književnog jezika, koji u to vrijeme nije imao jedinstveno ime i utvrđen pravopis, a bio je pod uticajem susjednih naroda.

Zato autor u svojoj knjizi prvom poglavlju daje naslov "Jezik i pravopisna rješenja naših starijih pisaca".

U drugom poglavlju "Prinositelji našoj jezikoslovnoj kulturnoj baštini" autor donosi podatke o grafijskim i pravopisnim rješenjima koja su predlagali i primjenjivali Mijo Radnić (Kaloča 1636 - Budim 1707.), Stjepan Vilom (Budim? - Budim 1747), Lovro Bračuljević (Budim 1685. - Budim 1737.), Mirko Pavić (Budim 1716. - Budim 1780.), Luka Čilić (Baja 1707. - Baja 1771.), Nikola Kesić (Budim 1700. - Budim, Taban 1739. Umro je od kuge).

Osim pitanja jezika u tom poglavlju Ante Sekulić predstavlja filozofska, teološka i književna djela tih pisaca.

Treće poglavlje "Naša učilišta i znanstvenici" govori o našim podunavskim filozofskim učilištima. Ta filozofska učilišta bila su u većim samostanima kao što su Bač, Sombor, Subotica i druga. U Budimu je bio jedan od najvažnijih franjevačkih samostana provincije Bosne Srebrene. U njemu su bila najvažnija onodobna franjevačka učilišta, generalno filozofsko i generalno bogoslovno učilište. U istom poglavlju navedena su imena pisaca koji su ostavili veliku filozofsku baštinu kao predavači na pojedinim franjevačkim učilištima u Podunavlju do kraja 18. stoljeća. Svi su bili franjevci, članovi provincije Bosne Srebrene, poslije Sv. Ivana Kapistranskog.

U četvrtom poglavlju "Na putu prema općem narodnom preporodu" autor navodi nekoliko pisaca koji su svojim djelima pripremili put novom periodu narodnog preporoda. Među njima je najvažniji Grgur Peštalić (Baja 1755. - Baja 1809.). On je napisao i objavio četiri latinska, filozofska spisa, ali ovom prilikom treba istaći njegova književna djela na hrvatskom jeziku. Posebno treba istaći prvi ep u našoj književnosti: "Dostojna plemenita Bacske starih uspomena..." (Kaloča 1790.). Ep je napisan u narodnom desetercu u čast banderija koji je čuvao počasnu stražu kod kraljevske krune kad je okrunjen kralj Leopold II. Djelo je imalo svoju rodoljubnu ulogu jer su u njemu proslavljene brojne bunjevačke slavne obitelji. Zato je djelo bilo popularno među čitateljima.

Ova vrijedna i dokumentima popraćena knjiga je "zbroj brojnih podataka o našim ljudima i učilištima, o djelima koja su svojevrsni domet filozofske i bogoslovne literature". Također su u knjizi prikazani prvi naši pisci s odlomcima iz njihovih djela. Oni su svojim radom i pisanjem utrljali put narodnom preporodu koji se kasnije javio u novo vrijeme s novim idejama među Hrvatima u ugarskom Podunavlju. (O tome piše Ante Sekulić u drugoj svojoj knjizi).

Bela Gabrić

OSNOVANA BUNJEVAČKA MATICA

Savezno ministarstvo pravde, svojim rješenjem broj 2-2, br. 13/4. 1995.02 od 4. listopada ove godine, upisalo je u Registar društvenih organizacija, koji se vodi kod ovog Ministarstva, "BUNJEVAČKU MATICU", kao društvenu organizaciju sa sjedištem u Subotici, u ulici Ivana Milutinovića 31.

Ovim aktom "Bunjevačka matica" stekla je svojstvo društveno-pravne osobe, i može početi sa svojim djelovanjem.

Počeci rada na osnivanju ove ustanove datiraju još od prije tri godine, da bi se početkom ove godine rad na njezinom osnivanju intenzivirao, pa je Matica i osnovana na Osnivačkoj skupštini 6. rujna 1995. godine.

Ciljevi i zadaća "Bunjevačke matice" su da okuplja građane radi istraživanja i upoznavanja povijesti bunjevačkih Hrvata, očuvanja njihovog nacionalnog identiteta, te unapređenja životnih prilika, kulture i prosvjete bunjevačkih Hrvata, kao integralnog dijela multietničke i multikulturalne SR Jugoslavije.

Članom Matice može postati svaki građanin SR Jugoslavije koji prihvaća ciljeve i zadatke utvrđene u njemom Statutu i koga Upravni odbor primi u skladu sa Statutom. Matica djeluje na cijelom području SRJ.

Na Osnivačkoj skupštini izabrani su članovi Upravnog i Nadzornog odbora Matice. Za predsjednika Matice izabrana je Viktorija Grunčić.

Po primitku rješenja o upisu u Registar društvenih organizacija, sastao se Upravni odbor i donio odgovarajuće odluke radi što uspješnijeg početka rada Matice. Tom prigodom je odlučivano i o prijemu novih članova Matice.

"Bunjevačka matica" je spremna surađivati sa sličnim organizacijama, kao i s drugim kulturnim i prosvjetnim organizacijama i udruženjima, jer smatra da ta suradnja može doprinijeti zbližavanju svih ljudi.

Kako postoji veliko zanimanje za uključivanje u Maticu, ovom prigodom se svi zainteresirani obavještavaju da pristupnice mogu dobiti i popuniti na naznačenoj adresi sjedišta Matice.

Viktorija Grunčić

predsjednica "Bunjevačke matice"

SUBOTICA - GRAD MIRA

"Ništa nije tako dobro u mom srcu i ništa tako savršeno u mom životu kao što je mir". (Sri Chinmoya)

S ovim mislima, uz prigodni kulturni program koji su izveli KUD "Bratstvo", učenici Muzičke škole i muzičari Šri Činmoja centra za mir, Subotica je u srijedu, 11. listopada 1995. godine proglašena gradom mira.

Na ovoj svečanosti prisutnima se obratila Stela Škreblić, ispred Komiteta mira "Šri Činmoja", iz Njujorka. Poslije nje govorio je Zlatko Matić u ime Šri Činmoja centra za mir u Subotici, a potom gradonačelnik Subotice g. Kasza József koji je rekao: "Subotica je grad mira jer poštuje razlike među ljudima".

Poslije toga otkriven je u parku pored gradske kuće spomenik mira, prvi u Jugoslaviji, koji je izradio kipar Savo Halugin. Na spomeniku su uklesane gore navedene riječi.

Šri Činmoj je Indijac, star 64 godine, pjesnik, pisac, skladatelj i slikar; ambasador mira. U Njujorku radi od 1970. godine s nevladinim organizacijama u okviru Ujedinjenih nacija. Dva puta tjedno za službenike UN drži meditacije o miru, a jedna od najznačajnijih manifestacija koju organizira je Međunarodna trka mira. Jedna od njegovih glavnih djelatnosti su i spomenici mira. U ovoj organizaciji je proglašeno trinaest država svijeta državama mira, sedam svjetskih prijestolnica gradovima mira, Nijagarini vodopadi su vodopadi mira, a granica između Norveške i Rusije, granica mira Šri Činmoja.

A.

DIJETE - STVORENO NA BOŽJU SLIKU I PRILIKU

Nakon što sam pročitao Papinu encikliku "Sjaj istine", bio sam oduševljen kad sam spoznao da naš prilaz odbrani života nerođenog djeteta može izmijeniti pravu bit stvari u svijetu. Prava bit stvari u današnjem društvu jest otkriti Božju prisutnost u našem životu i njegovo gospodstvo nad našim životima.

Deset Božjih zapovijedi započinju riječima "Ja sam Gospodin Bog tvoj"! I svi njegovi "imaj" ili "nemoj imati" temelje se na tome, tj. podliježu njegovoj apsolutnoj vlasti. Pitanje je dakle: Da li prihvaćamo i poštujemo Božje gospodstvo nad našim životima? Očito je da danas mnogi odbijaju ili ne prihvaćaju Boga kao Stvoritelja i odbijaju priznati bilo kakvu Njegovu vlast u događajima u privatnom životu ljudi. Čovjek, odbijajući svoju ovisnost o Stvoritelju i odbijajući Njegovu gospodstvo, počinje stvarati vlastitog "boga", odlučujući sam o onom što je za njega dobro a što zlo.

Laž je glavna đavolska zamka koja vodi tragičnim i tužnim posljedicama po ljudsku obitelj. Te zamke nisu ništa novo, kao što ni nesretne posljedice nisu manje tragične. Sjetimo se tzv. debata s pristalicama pobačaja koji se pretvaraju da ne znaju za živo biće koje majka nosi u svojoj utrobi. Pretvaraju se da ne znaju, što svaka normalna osoba priznaje, da je začeto dijete u majčinoj utrobi ljudska osoba te da je pobačaj uništenje, ubojstvo posve bespomoćnog i nevinog djeteta. No, pitanje je da li takva spoznaja imalo utječe na promjenu mišljenja pristalica pobačaja? Ni govora! Jer oni skrivaju tu istinu. Pristalice pobačaja, tzv. "Organizacija za planiranje obitelji" (u Americi - i kod nas pod raznim nazivima! A to je stav čak i službene vlasti! - op. prev.) je najkobnija organizacija za nerođene bebe i praktično najveći neprijatelj obitelji otkad je svijeta. Oni šireći laži uvijek prikrivaju neku istinu i izmišljaju uvijek novi, "napredniji" način ubojstva nerođenih. Odbijajući temeljnu istinu o životu i prezirući Božju vrhovnu vlast nad životom, oni se proglašuju grupom pod nazivom "slobodni izbor". Oni se zalažu za pravo pobačaja i smatraju da u "demokratskom" društvu mogu posve slobodno učiniti ono što hoće. Mnogi će čak ustvrditi da borbom za slobodu pobačaja čine najveću uslugu nerođenom djetetu i majci. Ima puno i onih koji izruguju one koji se bore za zaštitu nerođenih tvrdeći da jedino Bog kaže da ne smijemo ubiti, odnosno da samo Bog naređuje da se svako začeto dijete mora roditi.

Papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici "Sjaj Istine" kaže da su oni svoju vlastitu ideju o osobnoj "slobodi" učinili idolom i slijede je kao svog "boga", dopuštajući si raditi što i kako hoće, bez prihvaćanja posljedica i odgovornosti za počinjena djela i odbijajući bilo kakvu odgovornost pred Bogom i Njegovim sljedbenicima, a najmanje pred onima koje su kao "najnevinije među nevinima" ubili pobačajem. Ova široko rasprostranjena negativna osobina negiranja Božje vlasti nad našim životima oduzima čovjeku i sam

smisao života; "dozvoljava" nam da niječemo i uništavamo život i da počinimo sve moguće vrste zločina i nepoštivanja prema našoj subraći. Posljedica takvog stava uzrok je i najveće tragedije čovječanstva: ubijanja naše bespomoćne braće i sestara još u majčinoj utrobi. I to na milijune po čitavom svijetu, jednom od najokrutnijih smrti - abortusom.

Tko se usuduje nijekati Božju vlast nad našim životom? Po Svetom pismu, to čini samo ludak. Ta, pak, osoba puno toga stavlja na kocku i gura sebe u prokletstvo. Isus je, međutim, vidio obraćenje čak i svojih krvnika i zato je za njih molio: "Oče, oprosti im jer ne znaju što čine". Pridružimo se Isusu u ovoj molitvi svakodnevno, tražimo i nadalje način zaštite još nerođenog djeteta i molimo za obraćenje onih jadnih grešnika koji za sebe kažu da su "s desna" dok počinjaju zločine i nadalje ubijajući nevinu, nerođenu djecu. Gospodin će nam svima na času smrti biti Sudac pravedni bilo da smo se odlučili za Njega ili protiv Njega. Neka nas Isus sve spasi!

Marijo, Majko Isusova i Majko Crkve, učini nas Isusovim apostolima i daj da budemo poslušni Tvojoj riječi koju si rekla domaćinima u Kani Galilejskoj: "Sve što Vam rekne, učinite"... I moli za nas grešnike sada i na času smrti naše. Amen!

*/Western Kentucky Catholic/
Preveo: Vladimir Tumbas*

PONOVO OŽIVJELA TRIBINA MLADIH

Mladi - radost i nada

U mjesecu rujnu ponovo je započela s radom Tribina mladih. Na prvu ovogodišnju Tribinu mladih došlo je oko 60 mladića i djevojaka iz Subotice (i poneko iz okolice). Voditelji Tribine, poslušni Papinoj želji da mladi studiraju dokumenat II. Vatikanskog sabora "Gaudium et spes" - "Radost i nada" - O Crkvi u suvremenom svijetu, odlučili su kroz niz predavanja upoznati mlade s ovim tako značajnim dokumentom Crkve.

Uvodno predavanje održao je preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik. On je mladima oduševljeno protumačio smisao naslova ovog dokumenta govoreći vrlo konkretno o radostima i nadanjima mladih, upozoravajući da oni svoju kršćansku radost i nadu moraju širiti oko sebe u sredini u kojoj žive. Posebno je naglasio da je izvor radosti čisto srce, a izvor naše istinske nade Božje milosrđe i ljubav, koji se tako čudesno očituju u sakramentu svete ispovijedi.

Svi ljudi u srcu kršćana

U nedjelju, 22. listopada 1995. godine održana je druga ovogodišnja Tribina mladih. Predavač je bio preč. Andrija Anišić, glavni urednik našeg "Zvonika". On je u svom predavanju protumačio prvi broj Konstitucije "Radost i nada" ističući kako mladi moraju živjeti svjesno svoj život. Naime, mladi se često znaju zatvoriti u sebe ili u svoj uski krug, kao da ih se uopće ne tiče što se događa oko njih i u svijetu. Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu

učini nas, pak, da "Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našega vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također svih Kristovih učenika, te nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu."

U drugom dijelu svog predavanja predavač se osvrnuo na Papinu poruku za Misijsku nedjelju tumačeći im ono što je Papa poručio mladima, osobito ističući njegov vapaj: Mladi, dodite sa mnom u treće tisućljeće spašavati svijet".

U razgovoru poslije predavanja formiran je novi Odbor Tribine mladih, a mladi su predložili da Tribina mladih bude povezana i sa zajedničkim druženjem koje bi se poslije tribine nastavilo u HKC "Bunjevačko kolo" u razgovoru, zabavi, igri (šah, stolni tenis...). Cilj tog druženja je učvrstiti zajedništvo i iskusiti radost takvog zajedništva, odupirući se ujedno svim negativnim vrstama "druženja" koja se očituju na razne načine i na raznim mjestima u gradu.

A.

TRIBINA MLADIH

KADA? - Svake treće nedjelje u mjesecu, u 19 sati

GDJE? - U Subotici, u KATOLIČKOM KRUGU (iza katedrale - Trg žrtava fašizma 15)

KAKO? - Predavanje i diskusija
PREDAVAČI? - Svećenici Subotičke biskupije i drugi (prema mogućnostima)

A POSLIJE TRIBINE? - Zajedničko druženje u prostorijama HKC "Bunjevačko kolo" (Preradovićeveva 4)

MOJ NEMIR nije samo igra,

moja bol nije samo krik.
Moja duša nije samo pepeljara
u koju se gase svi moji dogorjeli dani.
Moj mozak nije samo vrsta tkiva -
- ne možeš mu naređivati što da misli.
Moja ljubav nije samo pomisao na tebe.
Moja ljubav nije samo oltar nekih
davno završenih i zaboravljenih obreda.
Moje oči nisu prazna stakla -
suza koja se u njima rađa, stvarna je.
Moje bore nisu ukras,
ne dotiči ih bez potrebe.
Moji prsti nisu stvoreni samo
da drhte u nečijoj kosi.
Moje biće nije samo žena,
moje "ja" nije samo moje,
moje "ja" nije samo "ja".

Vesna Ivanković

ANKETA

Pitali smo mlade u župi Sv. Roka u Subotici da li čitaju "Zvonik", što misle o njemu i što predlažu.

Evo što im se sviđa: to su rubrike "Upoznajmo Bibliju", "Mladi", "Povijesni kutak", "Vjernici pitaju" i "Vijesti iz Subotičke biskupije".

A žele čitati: savjete mladima, otvoren razgovor (u vidu pitanja i odgovora), dopisivanje s vršnjacima, iskustva mladih iz vjerskog života, priče.

Na pitanje žele li surađivati u Listu odgovori su uglavnom bili pozitivni.

Očekujemo mišljenja mladih i iz drugih župa jer ćemo tako poboljšati kvalitetu našeg Lista.

Adresar

Na inicijativu mladih Subotičana otvaramo adresar za one koji vole prijateljstva, dopisivanje, druženje. Ako želite steći poznanstva, pošaljite svoje adrese na adresu Uredništva i vaša će adresa otići i dalje od Bačke.

SNEŽANA SKENDEROVIĆ, 15 godina
Pohađam I razred srednje ekonomske škole. Volim čitati, slušati muziku. Idem na molitvu.
Murska 1, 24000 Subotica

JASMINA SKENDEROVIĆ, 18 godina
Volim čitati, crtati, muziku (domaću i klasiku). Idem na molitvu.
Murska 1, 24000 Subotica

BRANIMIR IVANKOVIĆ, 16 godina
Učenik sam srednje građevinske škole. Volim sport i kuhanje. U crkvi ministriram.
Pazinska 11/27, 24000 Subotica

TAJANA KOLAR, 31 godina
Pišem poeziju, studiram teologiju. Veoma volim čitati. Pjevam u crkvenom zboru, idem na molitvu.
Feketička 40, 24000 Subotica

ZDENKA IVKOVIĆ, 17 godina
Muzika mi je glavna preokupacija: sviram klavir, član sam pjevačkog zbora "Albe Vidaković". Volim čitati. Član sam molitvene zajednice "Betlehem".
Mažuranićeveva 25, 24000 Subotica.

MIROSLAV PAVLUKOVIĆ, 17 godina
Učenik sam srednje ekonomske škole. Aktivan sam u crkvi, član Foruma mladih Jugoslavije. Volim sport, profesionalno se bavim košarkom, ali pratim i formulu i druge sportove.
Braće Radića 73, 24000 Subotica

SVETLANA SUDAREVIĆ, 17 godina
Aktivna sam u crkvi: čitam misna čitanja, pjevam u crkvenom i školskom zboru, volim klasičnu muziku. Volim filmove, strane jezike i putovanja.
Drinska 9, 24000 Subotica

JASNA CRNKOVIĆ, 16 godina
Aktivna sam u crkvi od malih nogu. Redovito idem na misu, čitam u crkvi, pjevam u crkvenom zboru, glumim. Bavim se folklorom, volim ručni rad. Pomažem u uredništvu "Zvonika".
Drinska 7, 24000 Subotica

MIRJANA BRČIĆ KOSTIĆ, 18 godina
Redovito idem u crkvu. Pjevam u crkvenom zboru, čitam na misi, a pomažem i u uredništvu "Zvonika". Bavim se folklorom. Volim druženje i putovanja.
Nade Dimić 40/51, 24000 Subotica

Uredila: Katarina Čeliković

JOŠ O MOLITVI

ISUS ME UČI MOLITI

Ja gledam njega,
on gleda mene.
Tako nam je dobro biti zajedno!
On mi kaže: "Volim te
kao što mene voli Otac,
ostani u mojoj ljubavi."
S Isusom se osjećam tako sretan i miran!

Isus mi kaže:
"Kad se moliš mojemu Ocu, reci:
Moj Oče, naš Oče, Tata!
Ti si tako divan, ti si tako dobar, ti
si tako velik!
Daj da te svi mognu upoznati
i činiti ono što se tebi sviđa,
da dođe tvoje kraljevstvo
da se ispuni tvoja volja.

Iz knjige "Susrećem Isusa",
Jean Vanier

VRSTE MOLITVE

Kada molimo, razgovaramo s Bogom i, najčešće, od Njega nešto tražimo (zdravlje, dobre ocjene...). Međutim, Boga molimo za **oprostenje** grijeha ali i **zahvaljemo** za ono što već imamo. Najtoplija i najpotrebnija molitva jeste ona u kojoj Boga **slavimo**. Da li vam to nešto govori? To su vrste molitve: prošnja, kajanje, zahvaljivanje, slavljenje Boga. U molitvi molimo i za volju Božju.

ZADATAK ZA VAS

Najprije obojite gornju sliku. Gledajući Isusa i ljude oko Njega pokušajte Isusu kazati: "Isuse, volim te. Isuse, hvala ti. Isuse, slavim te." A onda **sastavite svoju molitvu**, napišite je i pošaljite vašoj Zvončici.

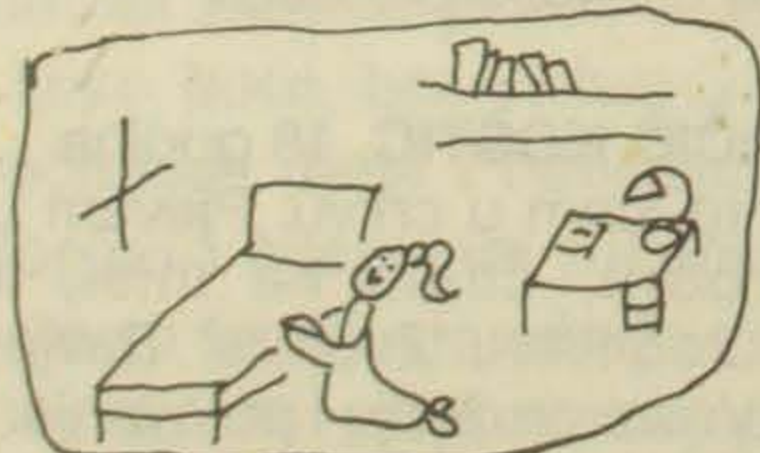
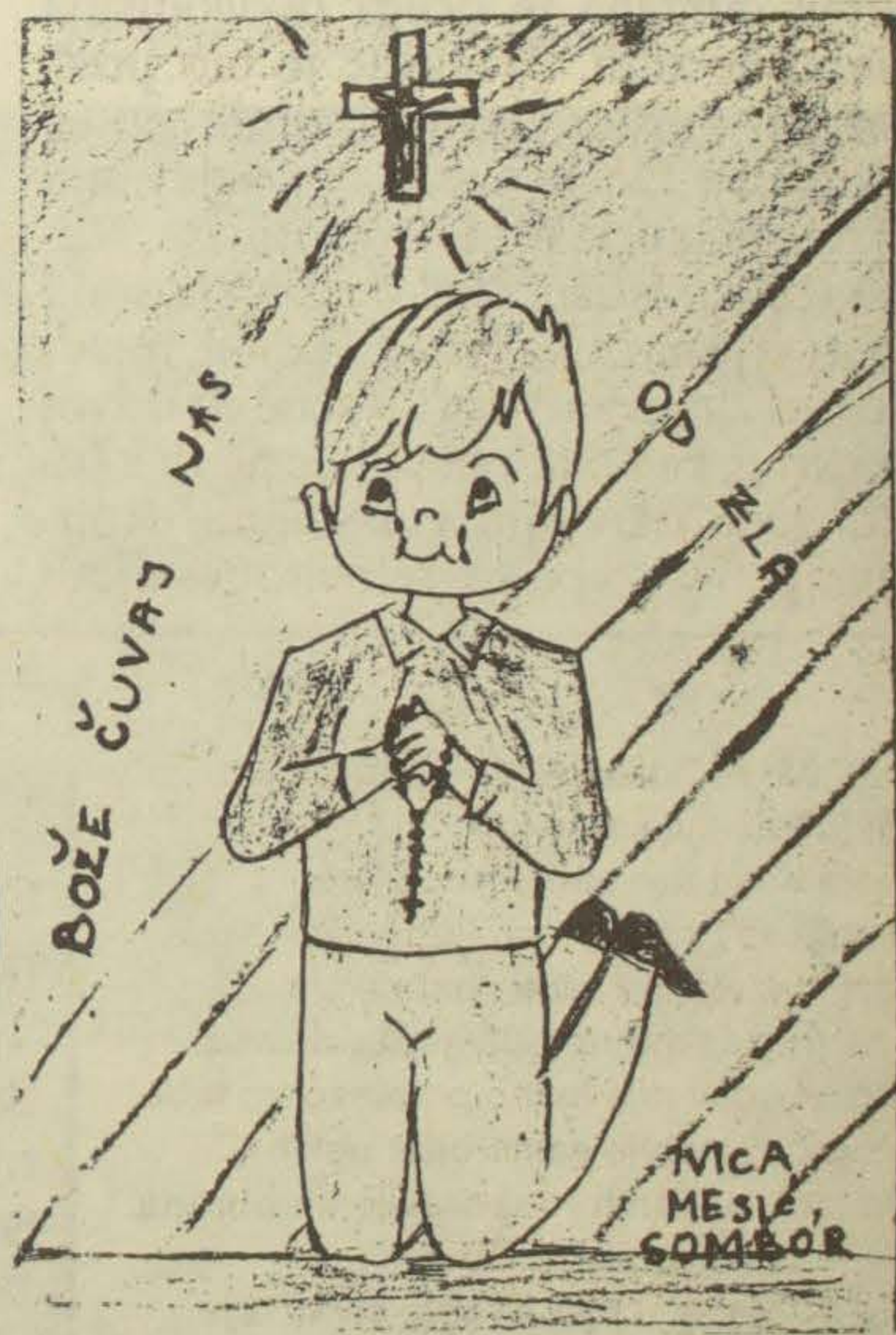
CVIJAN DIJANA, SUBOTICA

OBRATITE SE BOGU!

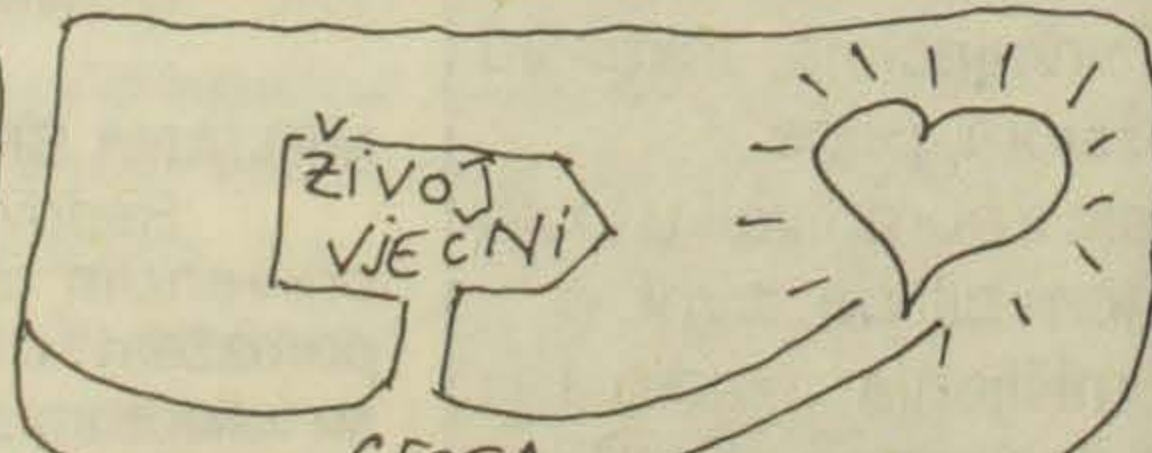
Znamo da je Bog stvorio: Zemlju, Nebo, more, biljke i životinje, čovjeka i sve živo. I znamo da je Bog važniji i od filma, radija, televizije i lunaparka! Pa, ako već to znamo, zašto ne idemo u crkvu, zašto se ne molimo Bogu, zašto ne idemo na vjeronauk?

Djeco, obratite se Bogu i to kažite i svojim drugovima, drugaricama, prijateljima, prijateljicama, pa čak i roditeljima! Koliko roditelja ne ide u crkvu, a djeca im idu. Koliko njih dođe u crkvu samo na Božić i Uskrs! Recite, koliko!? Ovaj mjesec molimo molitvu koja se zove krunica. Koliko je vas došlo preko nedjelje, a i nedjeljom na krunicu? Zato, ako hoćemo da prestane ovaj rat, obratite se Bogu! Pozovite drugove, drugarice, prijatelje i prijateljice, pa i roditelje! Ostavite radio, TV, filmove i lunapark i dodite k Bogu. Obratite se i sigurno će vam se popraviti prosjek u školi i sigurno će već sutra biti bolje i ljepše.

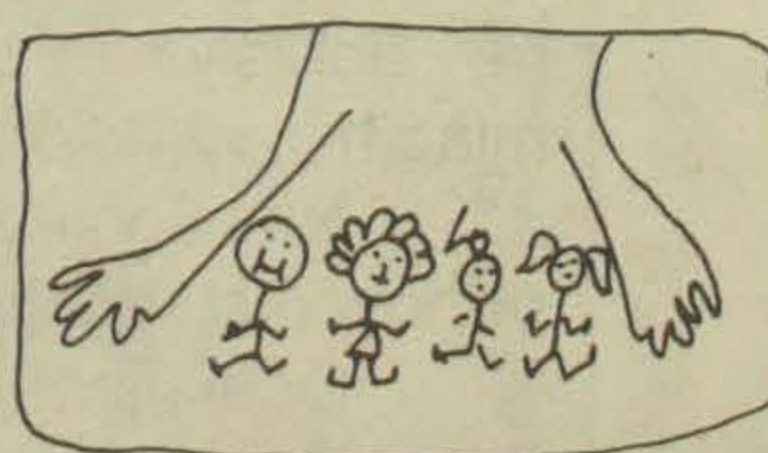
Ljubica Crnković, V raz.
Subotica

PRIJE SPAVANJA SE POMOLIM
I ZAHVALIM BOGU

MOLIM ISUSA DA MOJE SRCE VODI NJEGOVOM

MOLIM GA DA NAS ČUVA

PUNO POZDRAVA OD MARIE
RIŽANJI IZ BAJMOKA

HKC "Bunjevačko kolo" raspisuje

NATJEČAJ

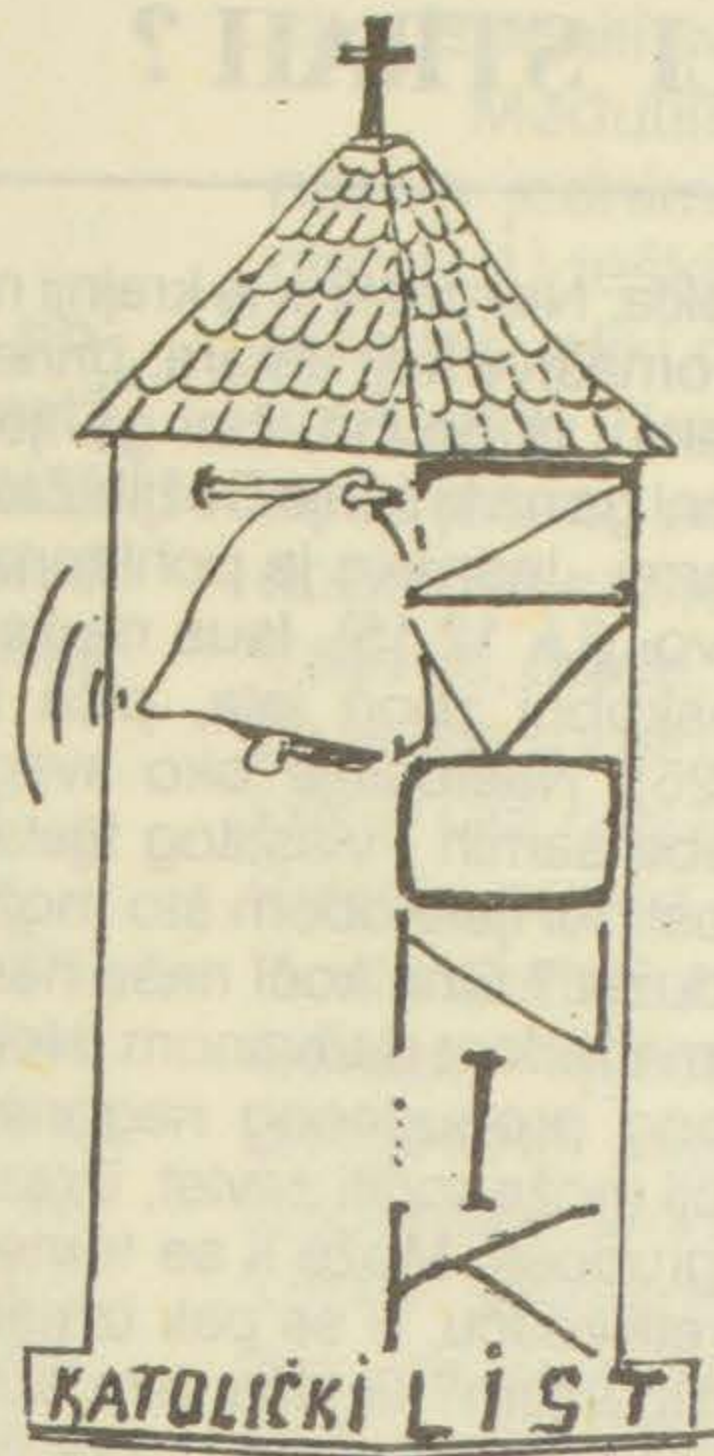
za najljepše dječje radove na temu:
"SVIM NA ZEMLJI MIR, VESELJE..."

Draga djeco, napišite pjesmicu, neku lijepu poruku, nacrtajte ili naslikajte u bilo kojoj tehnici, od bilo kog materijala izradite ono što samo Vaša prelijepa mašta može zamisliti, a karakteristično je za naše krajeve!

Natječaj je otvoren do 1. prosinca (decembra) 1995. godine kada će žiri izabrati najljepše radove i poslati ih na izložbe diljem Europe i svijeta, a sve radove HKC "Bunjevačko kolo" izložiti će prigodom Božićnih blagdana.

Svoje radove možete predati svojim vjeroučiteljima ili osobno u ured HKC "Bunjevačko kolo" do naznačenog roka.

Draga djeco, ovo je prigoda da se čuje i Vaš glas za toliko željeni mir!

Marko Antolović VI r.
Svetozar Miletić

ZAŠTITNI ZNAK ZVONIKA

Stiglo je dvadesetak vaših prijedloga za zaštitni znak. Ipak, jedan mali savjet: upotrijebite maštu i oživite zvonik (može on imati kapicu ili ruke, može biti nasmijan...)! Neka to ne budu jako veliki crteži, već veličine jednog kvadrata od 10x10 cm (veličina dopisnice) jer je tako lakše objavljivati crteže. U ovom broju objavljujemo jedan crtež, a ostale čuvamo. Jedan se sponzor javio, očekujemo i druge koji žele pomoći u izradi našeg zaštitnog znaka.

Dakle, konkurs je otvoren do Božića kada će biti izabran najbolji crtež.

DRAŽESNI ZVONČIĆI I ZVONČICE!

Oborili ste rekord u broju poslanih kupona. Bilo je preko 250 kupona, čak je stigao jedan kupon iz Varaždina! Točan odgovor bio je KRUNICA. Svi vaši odgovori bili su točni.

U ovoj igri vaš glavni sponzor bila je obitelj Kitanović iz Vajske koja je poklonila vrlo vrijedan pisajući stol od hrastovine. Neka ih Bog blagoslovi zbog njihove darežljivosti. Daj Bože, da se nađe još takvih ljudi koji će znati obradovati naše male čitatelje.

Svoje točne odgovore šalžite na vama već dobro poznatu adresu: Uredništvo "Zvonika", I. Milutinovića 52, 24000 Subotica, najkasnije do 25. studenog (novembra). "Zvonik" ide u goste župi u Žednik u nedjelju, 26. studenog, gdje će biti izvlačenje nagrada. Zvončići na posao!

Dobitnici u Vajskoj:

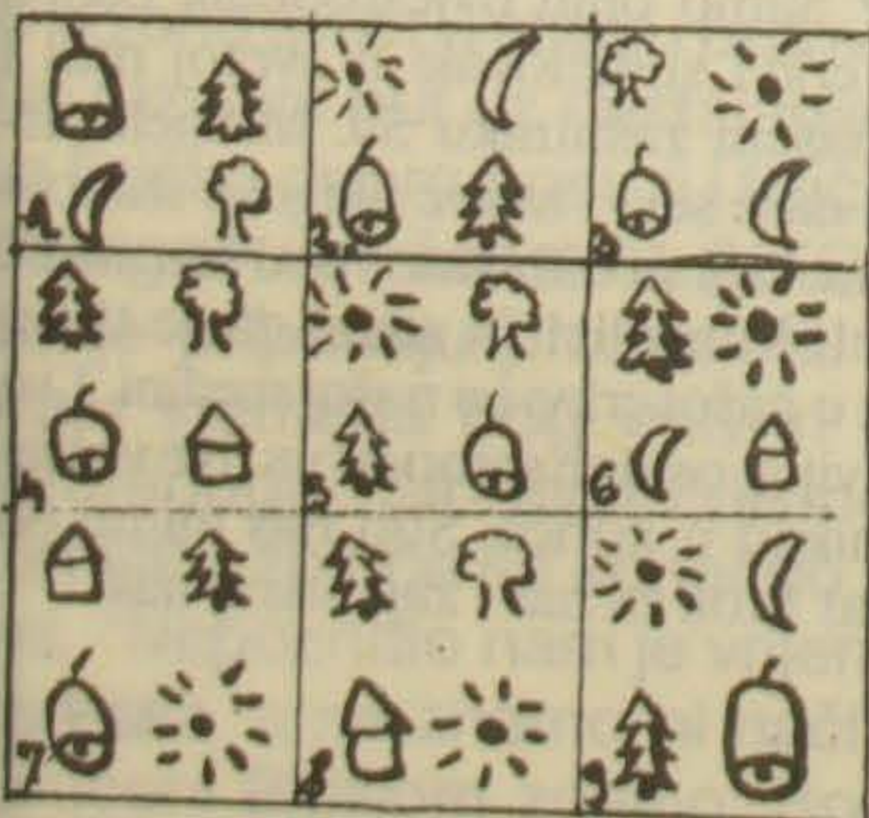
1. Tanja Krstić, Bač - PISAČI STOL
2. Marija Forgić, Bački Monoštor - godišnja pretplata na "Zvonik"
3. Tibor Kovačević, Bač - komplet: svijeća, krunica, križ
4. Suzana Albreht, Sonta - komplet: kip Leopolda Mandića, križ, medaljica
5. Igor Sabo, Vajska - globus
6. Dragan Muharem, Vajska - sveske

Obitelj Kitanović - darovatelj pisaćeg stola

U idućem broju predstavljamo obiteljski list "Male novine" koje izdaje obitelj Čoh u Varaždinu. Zahvaljujemo na suradnji. Hvala svima koji su poslali crteže, pa čak i krunice.

Zadatak: Pronadite dvije sličice s istim elementima.
Sastavila Veronika Vizin, Kelebija

KUPON ZVONIKA br. 13

Koju molitvu nas je Isus naučio moliti ?

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

POUZDANJE ILI STRAH ?

Razgovori su puni nostalgije: kako je nekad dobro bilo, kako su se ljudi dobro slagali i imali. To vrijeme je ipak bilo tjeskobno, daleko od obilja, a puno plašljive obzirnosti prema ljudima druge nacionalnosti, drugih kriterija i drugačijeg svjetonazora. Vjernici su se uvijek tretirali s dozom nipodaštavanja, u najmanju ruku bilo je to samo podnošenje. Iz takve društvene učmalosti danas izbijaju razlike, podjele, kontrasti mišljenja, dugo zataškavana. A iznad svega strah. Najprije od socijalne krize, još više od pogibelji i u ovom burnom društveno-političkom previranju. Opće ljudske vrijednosti su se skrile u duboku sjenu. Na obzorju se za malog čovjeka još ne naslućuje zraka svjetlosti. A u tami gospodari strah: od jačeg, neizvjesnog, nepoznatog. Strah od čovjeka drugačijeg, tobože znanca, ali sada neprepoznatljivog.

Stvorivši čovjeka Bog mu darova slobodu, kako bi živio u svjetlosti dana, u istini i pravednosti. Za ljubav ga je pozvao i oslobodio. Zbog čovjekova pada, kroz povijest se smjenjivalo vrijeme tame kada su "dani zli" (Ef 5,15). Sputani ljudi, zarobljeni u sebi lažnim interesima, sputavaju druge. Uzburkana duša postaje sama sužanj vlastitog straha i tad od mira ni traga. U tom stanju tako je teško virnuti u vlastitu dubinu, ocijeniti kvalitetu vlastitog života. Za budnost je potreban puno veći napor: "...pomno pazite kako živite! Ne kao ljudi, nego kao mudri: iskoristite vrijeme, jer su ovi dani zli! Zato ne budite bezumni, nego uočavajte što je volja Gospodnja! I ne opijajte se vinom, jer u tome leži propast, već se napunite duhom" (Ef 5,15)!

U Sv. pismu se pominje strah kao bojazan, ali i strah Božji kao pozitivna emocija. Svaki vid usmjerenosti prema Bogu oslobađa nas od ljudskih utjecaja i manipulacija na vlastitu dušu. Čini nas slobodnima. Prema Bogu koji je velik i silan u slobodi i ljubavi, prisutan nenaometljivom blagošću, osjećamo strah koji ne razara, već rasvjetljuje nutrinu našeg tako sićušnog bića i posvješćuje vrijednosti u nama samima. Izaziva poštovanje, budnost i opreznost da se ne pomuti sklad izgrađenog odnosa.

Jedan od strahova je **strah od prirodnih nedaća**. Isus nas upozorava da taj strah nadvladamo pouzdanjem u Boga. Učenike u oluji kori riječima "malovjerni" (Lk 8,25). Zar nije Bog Gospodar prirode. Drugom prilikom, ponovno na jezeru, hrabri riječima: "Odvažni budite! Ne bojte se" (Mk 6,49)! Prema nama hodi i na nesigurnom tlu koje se nerijetko pod nama ljulja. U tu nesigurnost unosi sigurnost svoje prisutnosti, u kojoj nema bojazni.

Drugi vid straha je **tjeskoba u neimaštini**. Siromaštvo je stanje koje potiče na nastojanje za obiljem prema čovjekovoj mjeri. Bogatstvo je uvijek sumnjivog po-

rijekla. Neimaština je krajnji negativni oblik siromaštva koji umara, brine, zapušta čovjeka i duhovno, čini ga tjeskobnim, nagoni ga na kršenje Božjih Zakona i ljudskih normi. Jednako je pohlepna kao i bogatstvo. (Lk 12,15). Isus ne želi da budemo tjeskobni zbog jela, pića ili odijela (Mt 6,25). Nastojanje oko svega stvorenog, sebe samih i vlastitog tijela je naša dužnost. Ali tjeskobom što možemo dodati ili oduzeti? Ona koči naša nastojanja i oduzima radost darivanom. Neimaština straši zbog probuđenog nagona za opstanak koji može roditi zavist, izraziti se u preziru i grubosti. Može li se tome doskočiti susretljivošću, ili se pak izmaći i zaštititi odstupanjem? Ili jačanjem solidarnosti i zajedništva s ljudima dobre volje? Ili su pak strah i tjeskoba dovoljno jaki da nas učahure u osamu i načine otok izložen razbojništvima?

Paralelno s tim javlja se treći vid straha usljed **poremećenih društvenih odnosa, bespravlja, laži na određene zajednice popraćeno prezirom prema drugačijim ljudima**. Kada zavlada mržnja, kršćanima je dužnost da se preispitaju u vlastitim vrijednostima i duboko ih zažive. Teško je ostati svoj i sebe ne izgubiti (Lk 9,25), ali se pred unaprijed smišljeni prezir ne izlazi sa svetinjama. Oni su vlasništvo duše. Biserje vlastitog se ne baca pod noge onima koji te vrijednosti ne žele prihvatiti (Mt 7,6), već ih naopako okreću u laž koja velikom glađu uništava sve, pa i samu sebe. Jer, "tko se Boga ne boji, taj niti do ljudi ne drži..." (Lk 18,2.4). Isus je svoje učenike pripravljaio i na takvu vrstu nevolje i straha. Oni koji su njegovi, podnositi će poniženja poput svoga Učitelja. Ni stradanja neće izostati. Ali uči i dostojanstvu: gdje nisu primljeni, neka stresu prah i odu u drugo mjesto, a mir neka se vrati u duše njihove (Mt 10,11-13). Razornom strahu kod njegovih učenika ne smije biti mjesta, jer sve će jednom u istini zasjati i u pravdi zasvijetliti. "Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a sam sebe izgubi ili se upropasti"? (Lk 9,25)

Bog je gospodar duše, ona njemu pripada i samo u njegovom okrilju mirom i slobodom živi snagom pouzdanja. Samo u ljubavi nema straha, jer je izraženo povjerenje, poticano pouzdanje, ispunjena pravednost, rasvjetljena istina. U ljubavi nema robovanja, jer je to duh posinjenja. Nema osame, već zajedništvo. Strah pretpostavlja kaznu. U ljubavi nema kazne (Rim 8,15-17; Iv 4,18). Kad bismo mogli barem u razumijevanju i uvažavanju zaživjeti!

Za toliko toga molimo, od Oca tražimo, kucamo (Mt 7,7), već i lupamo. A kada se sjetimo moliti za razborito i mudro življenje?

Rozmari Mik

Bački Breg

PROŠTENJE NEKAD I SAD

Želim da ovaj put moje pismo ne bude samo jednostavan izvještaj, nego njime želim reći svoje mišljenje i upozoriti na stvari koje me muče.

U nedjelju, 1. listopada proslavili smo u našoj župi u Bačkom Bregu nebeskog zaštitnika cijele župe i naše crkve, sv. Mihovila Arkandela. Učinili smo to s dvije svete mise, s posebnom zahvalnošću za plodove zemlje koje smo primili tokom čitave ove godine. Župnik, i ne samo on, htio je da današnji dan, pored materijalne pripreve za proštenje, bude i prava duhovna prozivka svakog od nas ponaosob. Da li smo u tome uspjeli?!

Sjećam se, dobro se sjećam proštenja od prije nekoliko godina koje sam jedva čekao jer sam znao da u dane oko njega počinje "Miholjsko ljeto", gotovo sigurno. Jedva sam ga čekao i zbog svega onoga što sam se nadao da ću dobiti od roditelja na taj dan... Jedva sam ga čekao i zbog toga što sam znao tko nam sve dolazi toga dana u goste. Čekao sam ga i zbog svih onih kolača i ostalog što se svake godine samo za proštenje spremalo. Jedva sam ga čekao i zbog svete mise, jer sam tog dana obično ministrirao na obje mise, tako da sam u crkvi proveo čitavo prijepodne. A u crkvi, kod mog najboljeg Prijatelja, osjećao sam se tako dobro. Gotovo neprestano bih gledao u oltarnu sliku koja je tako velika da upada u oči još od crkvenih vratiju. Na slici je anđeo raširenih krila i s mačem u ruci kojim u dubinu ponora potiskuje i tjera najneljudskije osobine čovjeka u likovima ogromnih guštera i zmajeva koji se već pri samom dnu gube i nestaju zauvijek. Često sam tu sliku promatrao iz neposredne blizine i tada mi se činila još stvarnijom. Taj anđeo - Mihovil - danas mi je više neko ikada upao u oči i ispunio me suzama. Šta to njegov dan znači svima onima koji su danas pohrlili u naše malo selo? Šta to njima znači kad ga nisu ni vidjeli tu, u njegovoj crkvi, kao što sam ga vidio ja? Moje malo mjesto od 1500 stanovnika, danas ih je imalo duplo više, a ja sam se zbog njih osjećao jadno. Činilo mi se kao da me tjeraju iz mog sela. I to samo zato što ja nisam bio "pod šatrama" i što nisam stotinjak dinara potrošio na plastične stvari i glupe video-igre. I za njih je to bilo naše proštenje! **Tko je u stvari danas bio na proštenju?** Samo onih dvjestotinjak osoba koje su u crkvi sudjelovale u svetoj misi i molile se našem zaštitniku Sv. Mihaelu arkandelu za naše selo i za sve njegove stanovnike, pa i one koji su bili samo "pod šatrama". Sveti Mihovile! Ja znam da se ti nalaziš uvijek u našoj crkvi i u našoj sredini. Daj da ona zauvijek ostane samo tvoja. Ne vraćaj svoj mač nikad u korice. Štiti nas njime od svakoga zla! Moli za nas i zagovaraj nas!

M.T.

IMA LI IŠTA POSILIJE SMRTI?

Često idem na groblje, ali mi uvijek dušu potrese činjenica smrti. Pitam se: Što je zapravo smrt? Velika je to zagonetka! Je li smrt prirodni završetak bića ili je, kako sam to čula u crkvi, "plaća za grijeh"? Vjernica sam, ali kad čujem da kažu: "Nitko se još nije vratio odandje!", pitam se ima li išta poslije smrti?

(Anica Ć., Subotica)

U Vašem se pitanju kriju zapravo dva pitanja: Što je smrt i ima li života poslije smrti? Osvrnut ćemo se na prvo pitanje, a na drugo najkraće, jer nam je prostor u "Zvoniku" ograničen. Uistinu, vjera je tajna! To kaže i sv. Pavao: "Ali sada hodimo u vjeri, ne u gledanju." (2 Kor 5,7) Dakle, vjera može biti stavljena na kušnju jer iskustva zla, patnje i smrti kao da proturječe radosnoj evanđeoskoj poruci. Sve to može uzdrmati vjeru i staviti je na kušnju (Katekizam Kat. crkve, 164). Niste ni prvi, ni zadnji koji doživljavate takve kušnje jer još ne gledamo Boga licem u lice! Kad se to jednom dogodi, vjera više neće biti potrebna!

Što je, dakle, smrt? Smrt je stvarnost života, kao i rođenje. Sudbina smrti pogada sve ljude i živa bića na zemlji. Smrt je nesreća i dobro, kraj i novi početak, razaranje života i vrata u novi život!

Smrt je zlo i nesreća: "Bog nije stvorio smrt i ne radije se propasti živih; sve što je stvorio, za život je stvorio!" (Mudr 1,13). Međutim, protiv ove tvrdnje Svetoga pisma diže se prigovor: Smrt pripada prirodi i sva živa bića na zemlji moraju iskustiti propadanje i smrt! Ljudi se, kao i Vi, pitaju: zar nije smrt nešto prirodno i od Boga željeno? S druge strane, osjećamo da je smrt voljene osobe nešto što se nije smjelo dogoditi!? Čak i umiranje voljene životinje može nas duboko ražalostiti! "Zagonetka ljudskog života dosiže vrhunac pred smrću!" (KKC, 1006). U nekom smislu tjelesna smrt jest prirodna. "Naš je život odmjeran vremenom u kom se mijenjamo, starimo, te se smrt javlja kao normalan svršetak života" (KKC, 1007). Ali za vjeru smrt je ustvari "plaća za grijeh" (Rim 6,23). Sveto pismo, Predaja i crkveno Naučiteljstvo, uče da je smrt ušla u svijet zbog ljudskog grijeha. Iako čovjek posjeduje smrtnu narav, Bog je odredio da ne umre. Jer, smrt je protivna Božjem naumu! Tjelesna smrt, od koje bi čovjek bio pošteđen da nije sagriješio, postala je tako čovjekov posljednji neprijatelj koji treba biti pobijeden (KKC, 1008). Odgovor na smrt je, dakle, nada naše vjere u uskrsnuće mrtvih! Ovaj svijet, u kom živimo, nije još svršen (gotov). Tako dugo dok je još u nastajanju, bit će i umiranja. "Bog je stvorio svijet u stanju putovanja prema konačnom cilju. Taj razvojni put uz nastajanje bića uključuje i nestajanje; uz fizičko dobro postoji i fizičko zlo, sve dok stvorenje ne dostigne savršenstvo" (KKC, 310). Nastajanje i propadanje pripadaju prolaznosti ovoga svijeta. Tek kad na kraju vremena Bog ostvari tajanstvenu obnovu svega stvorenoga - što Sveto pismo naziva "novo nebo i nova zemlja" - zbit će se konačno ostvarenje tog Božjeg nauka. "Nepoznato nam je vrijeme dovršenja zemlje i čovječanstva, a ne znamo ni način preobrazbe svemira. No, poučeni Biblijom znamo: Bog sprema novi stan i novu

zemlju u kojima će vladati pravednost i gdje će blaženstvo ispuniti sve naše želje" (KKC, 1048).

Međutim, Bog je smrt promijenio u dobro. Smrt naziva jednim dobrom sv. Ambrozije u jednom svom pismu. U teškim vremenima 4. stoljeća po Kristu, ovako piše taj veliki crkveni naučitelj: "Kad život postane teret, smrt tada donosi spasenje; kad život postane muka, onda je smrt sredstvo ozdravljenja!" Smrt je zaista i jedno dobro, ali samo za onoga koji se za života za nju spremio! Valja se, dakle, spremati za smrt, kao što se ljudi spremaju za novo rođenje. Naime, otkako je Krist za nas umro na križu, i za nas je umiranje jedan veliki "dobitak" (Fil 1,21). Smrt je prekid zemaljskog života da bismo s Kristom bili "kod kuće". Po Isusu Kristu kršćanska smrt ima pozitivan smisao: "Vjerodostojna je riječ Gospodnja: Ako s njime umriješmo, s njim ćemo i živjeti." (Tim 2,11) Bitna novost kršćanske smrti je u ovom: kršćanin je već po krštenju "umro" s Kristom da bi s njime živio novim, vječnim životom, jer se naše umiranje s Kristom utjelovljuje u njegov otkupiteljski čin (KKC, 1010). Tako smrt, kao žalosno iskustvo čovjeka na zemlji, postaje po Kristu i jedno veliko dobro za čovjeka u vječnosti. Opet se ispunja riječ Božja: "Sve što je stvorio, za život je stvorio!" (Mudr 1,13).

Što se tiče drugog pitanja: Ima li života poslije smrti? - već je za vjernika jasno iz prethodnog odgovora. Bezbroj tekstova Svetoga pisma svjedoči o životu poslije smrti. I Isus Krist je zato živio i umro: "Tko god vjeruje u me, živjet će ako i umre. I ni jedan koji živi i vjeruje u me, neće umrijeti nikada!" (Iv 11,2). A što se tiče spomenute ofucane fraze: "Nitko još nije došao s onoga svijeta!" - dovoljno je reći da je zaista Netko došao s onoga svijeta: Isus Krist, Sin Božji! Da je došao neki čovjek odandje, ne bismo mu vjerovali da ima vječnoga života. Ali došao je Onaj koji je odvijeka bio ondje i koji je došao da nam to saopći. Ako se u ikoga može čovjek pouzdati, onda je to Krist, Sin Božji! On je Onaj koji nikad nije prevario, niti prevaren može biti!

Vrijedi zato ići na groblje i moliti se za našu pokojnu braću i sestre! Vrijedi se zato pripremati za dobru smrt!

Antun Miloš, Žednik

Uređuje: Stjepan Beretić

OPOVO

U susjednoj, Zrenjaninskoj biskupiji živi mali broj Hrvata. Hrvati su bili naseljeni poslije Španjolaca i Nijemaca zajedno s Mađarima u Zrenjaninu, a žive još u Pančevu i Starčevu. Dok su jedni došli 1801. godine da rade na posjedima zagrebačkog biskupa u Banatu, drugi su došli još u 18. stoljeću iz južne Hrvatske. Posljednji su Hrvati došli u Banat poslije Prvog i Drugog svjetskog rata. Vrijedno je spomenuti da se u banatskom selu Tordi rodio zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Mihalović, koji je 1880. godine na mjestu, potresom teško oštećene zagrebačke katedrale, započeo njezinu obnovu onako kako je danas vidimo.

U Banatu, na putu između Pančeva i Zrenjanina uz rijeku Tamiš, nalazi se mjesto Opovo, koje je 1991. godine brojalo 4781 stanovnika, većinom Srba. Od katolika 610 su Hrvati, 38 Mađari. Popis stanovništva 1935. godine registrirao je u mjestu 1400 katolika: 800 Hrvata i 600 Nijemaca. Za turskoga vremena u Opovu su živjeli Srbi. Kasnije je selo imalo dva naselja: u Željcima su živjeli Srbi, a u Kaljugi Nijemci i Mađari. Godine 1766. podigoše katolici drvenu crkvicu. Srbi imaju crkvu od 1770. godine. U početku je u Opovo dolazio franjevac iz Pančeva. 1789. godine počinje značajnije doseljavanje Nijemaca. Iz hrvatske Dalmacije dolaze u Opovo i Hrvati. Državne vlasti im grade kuće, kao i Nijemcima. Krajem 18. stoljeća Opovo su napustili Mađari. Pravoslavna crkva je 1814. od udara groma izgorjela. Nova je podignuta 1826. godine. Od 1850. godine stanovništvo se počinje više baviti poljoprivredom nego stočarstvom. Kako pravoslavni, tako i katolici žive uzornim vjerskim životom.

Župnici i njihovi župljani

Od 1766. godine župnikuju u Opovu mahom franjevci konventualci iz Pančeva, a kasnije svjetovni svećenici. Na početku ovoga stoljeća župa je brojala 1267 duša. Župnik je bio Halász István. Napose je zaslužan u teškim godinama Prvog svjetskog rata. U Opovu su djelovali župnici Josip Mamužić i Danijel Lebović, te Ondrej Šipek iz Selenče. Više od 30 godina djelovao je u Opovu župnik Andreas Maier, veliki prijatelj starina. Napisao je župnu spomenicu pod naslovom "Iz prošlosti Opova". Sadašnji župnik Ján Kuchárik ima dobre suradnike u svome crkvenom odboru. Vole svoju crkvu. 1989.-90. su je lijepo obnovili. Kako su se starali za svoj stari župni dom, tako su podigli i novi. Župnik iz Opova opslužuje i oko 350 katolika u Perlezu, u župi Bezgrešnog začeca BDM. Mahom su hrvatskoga i mađarskoga jezika. Lijepa je crkva svete Ane u Glogonju, gdje živi pedesetak katolika. I o njima pastoralnu skrb ima župnik Kuchárik. Posebnu vrijednost u Opovu predstavljaju matične knjige uredno vođene od 1766. godine.

Župna crkva

Zahvaljujući darovima carice Marije Terezije i mjesnih vjernika, na mjestu nekadašnje drvene crkvice sagrađena je nova od opeke 1775. i 1776. godine. Posvećena je svetoj Elizabeti Ugarskoj. Površina crkve je 48 četvornih metara. Banatski su katolici u najvećoj većini Mađari. U banatskim župama osim Mađara i Hrvata žive i katolici Bugari, Slovaci, Česi, Slovenci i Nijemci. Opovljanima čestitamo proštenje (Sv. Elizabeta ugarska - 17. studeni) želeći im napredak i Božji blagoslov!

Literatura: 1. Članci biskupa Huzsvára u ožujku i travnju iz Hitéleta 1989. godine, kao i njegovo pismo uredništvu iz 1995. 2. Knjiga Erős Lajosa "Adalékok a Zrenjanini - Nagybecskerek egyház megye történetéhez iz 1993. godine.

"KAD ČUJEŠ ZVONA"

*Kad čuješ zvona sa crkve naše,
a miris ruža probudi čežnju,
srce se širi jer ti je lakše,
jer žuriš domu i svome gnijezdu.*

*Čeka te Bačka i ruke širi,
da pruži cjelov vrele krvi te,
da stegne dijete, srce smiri
i probudi one lijepe sne.*

*Ona te zove kroz pjesmu vjetra,
kroz žuto klasje i miris ljeti,
čežne i žudi k'o voćka cvjetna,
zato se, sine, te Bačke sjeti.*

*Sjeti se doma i grude rodne,
vinograda što bisere nose,
bačkih polja i te zemlje plodne,
što se puši od jutarnje rose.*

*I rijeka Dunav pozdrav ti šalje,
nježan k'o majčinska ruka,
najdraži sine požuri dalje,
da baciš kotvu sred bačkih luka.*

"Meštar"

29. rujna 1995. godine zamijenio je, okrijepljen sv. Otajstvom i providen Sakramentom umirućih, ovozemaljski život vječnim

FRANJO BUDINČEVIĆ
(1915-1995)

Sveta misa na šest tjedana bit će u crkvi sv. Roka, 11.09. u 9 sati.

Milog pokojnika oplakuju: kćerke i zetovi: ILKA i suprug BOGOLJUB, MIRA i suprug ANTUN, RUŽA i suprug STIPAN; unučad: EMILIJA i suprug IVAN, MARINA, DUŠAN, IVICA i TEREZA.

Svojom iznenadnom smrću u 66. godini života 30.09.1995., zadala nam je neizrecivu bol naša voljena mama i tašta, neprežaljena majkica, sestra jetrva, snaja, strina, tetka i ujna

MANDA GABRIĆ
rođ. Vaci
(1930-1995)

Iako bolna srca, okupit ćemo se u nadi uskrsnuća i ponovnog susreta u nebu, na molitvu za njezinu dušu u crkvi sv. Roka, 18.11. 1995. u 8,30 sati.

Duboko ožalošćeni: kćerka JELENA, zet MARKO, unučad BOJAN i SONJA, sestre MATILKA i ROZA s obitelji, brat PAJO s obitelji, obitelji JEGIĆ, GABRIĆ, ANDRAŠIĆ i LETIĆ. Našoj boli pridružuje se i mnogobrojna rodbina, prijatelji, komšije i poznanici.

Poslije duge i teške bolesti prestalo je kucati dobro srce naše voljene mame, bake, prabake, tašte i svekrve

JUSTIKE BABIJANOVIĆ
(1915-1995)

Na svetoj misi zadušnici, koja će biti u crkvi sv. Roka 30.11. 1995. u 8,30 sati, molit ćemo za pokoj njezine duše po zagovoru "Ijewe Djeve Marije", koju je ona toliko štovala.

Iskreno i duboko ožalošćeni: kćerka MACA, sin ANTIKA, zet MILO, snaja ERNA, unučad: TANJA, SANJA sa suprugom GORANOM i SASA; praunuka TINA.

18. studenog 1995. godine navršava se tužnih godinu dana od smrti moje drage bake

ROZE ZVEKAN
rođ. Varga
(1906-1994)

Sveta misa zadušnica održat će se u nedjelju 19. studenog u crkvi sv. Roka u Subotici. Njena jedina unuka ERŽIKA.

Prije pola godine prestalo je kucati dobro srce mog voljenog supruga, našeg dragog tate, dide, pradide, svekra i tasta

MIŠKA LENDVAI
(1909-1995)

Poslije kratke bolesti blago je u Gospodinu preminuo 16.05. 1995. godine.

Sv. misa će biti u crkvi sv. Roka, 26.11. 1995. u 9 sati. Ožalošćeni: supruga STANA, kćerke: ILKA, KATA s obiteljima i MARGA; sinovi: FRANJO i LACO s obiteljima, unučad, praunučad, kao i ostala mnogobrojna rodbina, prijatelji, komšije i poznanici.

Dragi čitatelji!

Ako želite objaviti umrlicu sa slikom svojih dragih pokojnika, ili ih se sjetiti o raznim obljetnicama njihove smrti, **POŠALJITE NAM njihovu SLIKU** s osnovnim podacima koje želite da objavimo, a novac poštanskom uputnicom na adresu: Uredništvo Zvonika, Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica. Sve ovo možete donijeti i osobno na istu adresu. Cijena jednog oglasa je 30 N. dinara.

Rubrika "Iz matičnih knjiga", nažalost, izostaje jer nismo primili podatke.

Poštovano Uredništvo "Zvonika"!

Prije tjedan dana sam bio kod vlč. Ivica Kecerina i tom mi je prilikom dao dva primjerka "Zvonika" i kalendar "Subotička Danica Nova". Drago mi je da i Subotička biskupija izdaje svoj katolički list iza "propasti" "Bačkog klasja". Ipak bih želio vidjeti barem koji klas žita i u ovom "Zvoniku" jer su i naše bačke i vojvodanske ravnice poznate po svojim žitnim poljima.

Svakako da bi se još neke stvari mogle dotjerati što se tiče samoga lista, ali za početak je vrlo dobro. Što se tiče sadržaja lista i samih informacija, list je na dosta velikoj visini kada ga usporedim i s nekim našim, američkim katoličkim listovima. "Zvonik" obiluje ne samo mjesnim informacijama, nego su tu uključene informacije iz cijeloga svijeta - one najvažnije - i to mi se jako sviđa. "Zvonik" je, kako vidim, pristupačan svakom vjerniku, a ne samo nekima. Tako treba i biti. Jer, katolički list ne smije biti neka teološka revija, kako to nekada poneki svećenici zamišljaju...

Svaki katolički list treba biti dostupan svakom vjerniku tako da široke mase mogu ne samo čitati, nego i razumjeti što čitaju u katoličkom tisku. "Zvonik" je to upravo postigao svojim člancima i ostalim informacijama. Nadam se da ćete tako i nastaviti, a nešto i poboljšati. /.../

I, na kraju, Uredništvu "Zvonika" želim sve najbolje i puno uspjeha u radu.

Uz pozdrav, vlč. Ivan Skenderović.
Alden, New York, USA
() () () () ()

Caritasverband, BREMEN e.V.
Njemačka

Štovano uredništvo, dragi prijatelji!

Sa zahvalnošću redovito primam na gornju adresu vaš mjesečnik "Zvonik" i to od prvoga broja, što me je, iskreno priznajem, malo i iznenadilo, jer su se u posljednje vrijeme moji kontakti s dragim zavičajem i njegovim divnim ljudima iz objektivnih razloga donekle prorijedili. Tim više me raduje da ste me vi zadržali u sjećanju i slanjem ovoga dragoga mjesečnika omogućili mi redovitu vezu sa zavičajem, kojemu se uskoro nadam doći u pohode. Bit će to prilika da vam na prigodan način i osobno zahvalim za vaše dobročinstvo.

Želim vam ustrajnost u radu i puno uspjeha u snaženju i promicanju vjerske i svekolike ljudske kulture u tim područjima...

Marko Žarić
dipl. socijalni djelatnik/pedagog
() () () () ()

Poštovani velečasni Franjo!

Zaista, u Zvoniku se ima što ne samo pročitati, nego čitati, razmišljati i meditirati. Ne samo što je zgodno opremljen, nego je i sadržajem bogat. Ima za svakoga dobar duhovni zalogaj. "Upoznajmo Bibliju", zaista nadahnuto, življeno i proživljeno...

Vas i Vaše uredništvo neka dobri Bog blagoslovi, čuva i sačuva,

S. Nevena, Novska
() () () () ()

Poštovani uredniče "Zvonika"

Vjernici župe Presvetog Trojstva iz Selenče rado čitaju časopis "Zvonik", koji župnik redovito nabavi.

Zbog velikog zanimanja za tisak i duhovno štivo, mala grupa vjernika se angažirala i počela raditi na listiću "Plamen lasky" koji u Selenči izlazi više od godinu dana. (Hvala Vam što ste prilog o nastanku listića objavili u "Zvoniku".)

Radost nam je čitati "Zvonik", ali i velika želja da i Vi upoznate naš listić "Plamen lasky" (iako na slovačkom jeziku) pa na taj način izmijenimo možda i iskustva i potaknemo jedni druge na suradnju i bolji rad na ovom području...

Želimo Vam mnogo Božjeg blagoslova u Vašem radu!

Uredništvo "Plamen lasky"

0 0 0 0 0

Poštovano Uredništvo!

U ovom pismu želimo istaći neke naše prijedloge, kao npr.: mogućnost otvaranja rubrike "dopisivanja i poznanstva", podrazumijevajući da ima vjernika koji bi željeli ostvariti kontakt (a nisu u prilici) s vjericima iz drugih sredina gdje je zastupljen ovaj katolički list.

Zatim, nalazimo da bi bilo poželjno pored rubrike "MLADI", gdje je zastupljen većinom srednjoškolski uzrast, uključiti i odjeljak za drugu kategoriju mladih ljudi koji su sa statusom zaposlenih lica, nezaposleni, porodični ljudi različitih obrazovanja, a koji nam svojim viđenjima vjere mogu pomoći u sagledavanju mišljenja u odnosu prema Bogu.

Uz Božji blagoslov, srdačni i topli pozdravi.

Vaše vjerne čitateljice Svetlana i Mirjana, Ulcinj

0 0 0 0 0

Dragi čitatelji! Zahvaljujemo vam na pismima koja očituju da rado i pažljivo pratite naš list. Hvala vam na podršci, kritikama i prijedlozima. Nastojat ćemo, prema mogućnostima, uvažavati vaše primjedbe i ostvarivati vaše prijedloge. Uredništvo je, osim gore objavljenih pisama primilo i prismo od s. Ancile, i vrlo zanimljivo pismo od Katicice Damjanović. Ta pisma objavit ćemo u sljedećem broju.

DAN USNULOG GRADA

Kroz sredinu red čempresa. Sve do stare kapelice. A s obje strane leži jedan usnuli grad.

Grob do groba, na tisuće, a u svakom sakrivena jedna ili više životnih priča. Jedna ljudska sudbina, više ili manje sretna.

Tu leže umorni starci, života istrošenog do kraja, slomljeni preteškim teretom godina. Tu su ljudi divnih godina, uspješnih karijera, u punom životnom zanosu. Tu su djeca kojoj je tko zna kako prekinuto djetinjstvo...?

Kad se ne bismo nadali onoj Isusovoj: "Lazare, ustani!", ostao bi nam samo očaj za izgubljenima, otrgnutima, ali poput šetača u parku i oni i mi, samo smo prolaznici koji će se opet jednom sresti.

Dan okićenih grobova i upaljenih svijeća, suza i prisjećanja. Dan vraćanja uspomena i nedosanjanih snova ujedno je i dan nade.

Zato mi, dok prolazim alejom čempresa, odzvanja u ušima refren pjesme u kojoj se pjeva o mirnom snu do konačnog uskrsa.

Siniša Vulinović, Sombor

PROMOCIJA KNJIGE PJESAMA KATE IVANKOVIĆ: "RUKU MIRA PRUŽAM SVIMA".

24.11. 1995. godine u 18 sati

u prostorijama HKC "Bunjevačko kolo"

Tavankut

GODIŠNJI KONCERT FOLKLORNE SEKCIJE

19.11. 1995. godine u 19 sati

u Domu HKPD "Matija Gubec"

SUSRETI BRAČNIH PAROVA

u župi sv. Roka u Subotici

u PETAK, 15.11. 1995. U 20,30 sati

Tema: DA LI JE KONTRACEPCIJA GRIJEH?

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU

Vjerska emisija

Četvrtkom u 19 sati

OTVORENI RAZGOVORI

u župi sv. Roka u Subotici

22.11. 1995. godine u 17 sati

NAŠA IZDANJA:

Već su izišli iz tiska **ZIDNI KALENDARI** (2,00 N. din) i **DŽEPNI KALENDARI** - s paralelnim pravoslavnim kalendarom (4,00 N. din). Ovih dana izlaze iz tiska **ČESTITKE** - 16 motiva: božićni, uskrsni, priroda i majka - dijete... (cijena 1,50 N. din) i **NALJEPNICE** za blagoslov kuća (Cijena 1,00 N. din). U pripremi je **SUBOTIČKA DANICA (nova)** i **MOLITVENIK "SLAVA BOŽJA"**.

Informacije i narudžbe na adresi Uredništva "ZVONIKA".

ČITAJTE I ŠIRITE KATOLIČKI TISAK

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Josip Pekačević, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.